

Aanvullingen van de Faculteit Geneeskunde en Farmacie
goedgekeurd door de Onderwijsraad op 13 december 2018

Inhoudsopgave

VOORAFGAANDELIJK	4
AFDELING I. TOEPASSINGSGEBIED VAN DIT REGLEMENT	5
ARTIKEL 1 – ALGEMEEN	5
ARTIKEL 2 – DE ACADEMISCHE GRAAD VAN DOCTOR	5
AFDELING II. DE TOELATING TOT DE VOORBEREIDING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	6
ARTIKEL 3 – DE SCHRIFTELIJKE TOELATINGSAAVRAAG	6
ARTIKEL 4 – DE DIPLOMA’S EN DE TOELATING	7
ARTIKEL 5 – DE INSCHRIJVING ALS DOCTORANDUS	9
ARTIKEL 6 – AFWIJKINGEN OP DE DIPLOMA’S EN DE TOELATING	9
ARTIKEL 7 – TOELATING MIDDELS EEN BUITENLANDS DIPLOMA	10
ARTIKEL 8 – DE TOELATING (ONTVANGST VAN REGLEMENTEN)	10
AFDELING III. GEDURENDE DE VOORBEREIDING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	
ARTIKEL 9 – DE COMMISSIE VOOR DE DOCTORAATSOPVOLGING	11
ARTIKEL 10 – DE DOCTORAL SCHOOLS	12
ARTIKEL 11 – DE LEIDING EN DE VERANTWOORDELIJKHEID VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	12
ARTIKEL 12 – HET WIJZIGEN VAN DE PROMOTOR	12
ARTIKEL 13 – DE BEGELEIDINGSCOMMISSIE	12
ARTIKEL 14 – HET CHARTER VOOR DE ONDERZOEKER	13
ARTIKEL 15 – INBREUKEN OP DE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT	13
ARTIKEL 16 – HET JAARLIJKE OPVOLGINGSVERSLAG	14
ARTIKEL 17 – DE EVALUATIE VAN DE VOORTGANG	14
ARTIKEL 18 – DE DOCTORAATSOPLEIDING	15
AFDELING IV. HET DOCTORAATSEXAMEN EN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	16
ARTIKEL 19 – HET DOCTORAATSEXAMEN	16
ARTIKEL 20 – DE LEERRESULTATEN VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	16
ARTIKEL 21 – DE TOELATING TOT HET DOCTORAATSEXAMEN (ALGEMEEN)	16
ARTIKEL 22 – DE TOELATING TOT HET DOCTORAATSEXAMEN (DE INTERNE EN OPENBARE VERDEDIGING VAN HET PROEFSCHRIFT)	16
ARTIKEL 23 – DE NEERLEGGING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	17
ARTIKEL 24 – DE INTELLECTUELE EIGENDOMSRECHTEN EN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	18

ARTIKEL 25 – DE BEWARING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	20
ARTIKEL 26 – DE TAAL VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	20
ARTIKEL 27 – DE DOCTORAATSJURY	20
ARTIKEL 28 – DE BEOORDELINGSTERMIJN VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT	21
ARTIKEL 29 – HET AANWEZIGHEIDSSQUORUM BIJ DE INTERNE VERDEDIGING	21
ARTIKEL 30 – DE OVERLEG- EN BEOORDELINGSPROCEDURE	21
ARTIKEL 31 – DE DATUM VAN DE OPENBARE VERDEDIGING	23
ARTIKEL 32 – DE AANKONDIGING VAN DE OPENBARE VERDEDIGING	23
ARTIKEL 33 – DE LOCATIE VAN DE OPENBARE VERDEDIGING	23
ARTIKEL 34 – DE INHOUD EN HET VERLOOP VAN DE OPENBARE VERDEDIGING	23
<u>AFDELING V. DE DELIBERATIE EN DE PROCLAMATIE</u>	<u>24</u>
ARTIKEL 35 – HET AANWEZIGHEIDSSQUORUM BIJ DE OPENBARE VERDEDIGING	24
ARTIKEL 36 – DE BERAADSLAGING NA DE OPENBARE VERDEDIGING	24
ARTIKEL 37 – DE BEOORDELING VAN DE OPENBARE VERDEDIGING	24
ARTIKEL 38 – DE TOEKENNING VAN GRADEN	24
ARTIKEL 39 – DE PROCLAMATIE	24
ARTIKEL 40 – HET DOCTORAATSDIPLOMA	24
<u>AFDELING VI. DE OMBUDSPERSONEN VOOR DOCTORANDI</u>	<u>25</u>
ARTIKEL 41 - DE AANSTELLING VAN OMBUDSPERSONEN VOOR DOCTORANDI (HET DOEL)	25
ARTIKEL 42 – DE AANSTELLING VAN OMBUDSPERSONEN VOOR DOCTORANDI (DE KANDIDATEN)	25
ARTIKEL 43 - DE OPDRACHT VAN DE OMBUDSPERSONEN VOOR DOCTORANDI	25
ARTIKEL 44 – DE WERKWIJZE VAN DE OMBUDSPERSONEN	25
ARTIKEL 45 – HET INZAGERECHT VAN DE OMBUDSPERSONEN VOOR DOCTORANDI	26
ARTIKEL 46 – DE VERSLAGGEVING DOOR DE OMBUDSPERSONEN VOOR DOCTORANDI	26
<u>AFDELING VII. DE BEROEPSMOGELIJKHEDEN</u>	<u>27</u>
ARTIKEL 47 – HET BEROEP TEGEN MATERIËLE VERGISSINGEN	27
ARTIKEL 48 – DE BESLISSINGEN WAARTEGEN BEROEP KAN WORDEN AANGETEKEND	27
ARTIKEL 49 – DE SAMENSTELLING VAN DE INTERNE BEROEPSINSTANTIE	27
ARTIKEL 50 – DE PROCEDURE VAN INTERN BEROEP, MET UITZONDERING VAN DE BESLISSING HOUDENDE REDELIJKE AANPASSING	28
ARTIKEL 51 – DE PROCEDURE VAN INTERN BEROEP BIJ EEN BESLISSING TOT WEIGERING VAN REDELIJKE AANPASSINGEN	29
<u>AFDELING IIX. DE BIJZONDERE DOCTORATEN</u>	<u>30</u>
TITEL 1. ALGEMENE BEPALINGEN	30
ARTIKEL 52 - HET TOEPASSINGSGEBIED EN HET UITGANGSPUNT VAN DE AFDELING	30
ARTIKEL 53 – DE SAMENSTELLING VAN DE ICDO	30
TITEL 2. HET GEZAMENLIJK DOCTORAAT (“JOINT PHD”)	30
ARTIKEL 54 - HET DOCTORAATSCONTRACT	30
ARTIKEL 55 - DE GRAAD VAN DOCTOR BIJ EEN GEZAMENLIJK DOCTORAAT	30
ARTIKEL 56 - DE LEIDING EN DE VERANTWOORDELIJKHEID VOOR EEN GEZAMENLIJK DOCTORAAT	30
ARTIKEL 57 - HET OPVOLGINGSVERSLAG BIJ EEN GEZAMENLIJK DOCTORAAT	30
ARTIKEL 58 - DE TAAL VAN HET PROEFSCHRIFT	30

ARTIKEL 59 - DE VERDEDIGING VAN HET PROEFSCHRIFT VAN EEN GEZAMENLIJK DOCTORAAT	31
ARTIKEL 60 - DE NEERLEGGING VAN HET PROEFSCHRIFT VAN EEN GEZAMENLIJK DOCTORAAT	31
ARTIKEL 61 - DE JURYSAMENSTELLING BIJ EEN GEZAMENLIJK DOCTORAAT	31
ARTIKEL 62 – DE VERDEDIGING VAN HET PROEFSCHRIFT BIJ EEN GEZAMENLIJK DOCTORAAT	31
ARTIKEL 63 - VERPLICHTE DOCTORAATSOPLEIDING	29
TITEL 3. HET INTERDISCIPLINAIR DOCTORAAT EN HET DOCTORAAT IN DE KUNSTEN	32
ARTIKEL 63 – DE TOELATING TOT EEN INTERDISCIPLINAIR DOCTORAAT	32
ARTIKEL 64 - DE TOELATING TOT EEN DOCTORAAT IN DE KUNSTEN	32
ARTIKEL 65 – DE TOELATINGSAAHVRAAG TOT EEN DOCTORAAT IN DE KUNSTEN EN HET BIJKOMEND ONDERZOEK	32
ARTIKEL 66 – DE TOELATING TOT DE VOORBEREIDING VAN HET DOCTORAAT IN DE KUNSTEN	32
ARTIKEL 67 – DE DOCTORAATSOPLEIDING BIJ DE BIJZONDERE DOCTORATEN	32
ARTIKEL 68 – DE OPVOLGING VAN DOCTORATEN IN DE KUNSTEN EN INTERDISCIPLINAIRE DOCTORATEN	33
ARTIKEL 69 – DE LEIDING EN DE VERANTWOORDELIJKHEID OVER EEN DOCTORAAT IN DE KUNSTEN	33
ARTIKEL 70 – DE BEGELEIDINGSKOMMISSIE BIJ EEN DOCTORAAT IN DE KUNSTEN	33
ARTIKEL 71 - HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT BIJ EEN DOCTORAAT IN DE KUNSTEN	33
ARTIKEL 72 – DE AANVRAAG TOT HET AFLEGGEN VAN HET DOCTORAATSEXAMEN	33
ARTIKEL 73 – DE JURYSAMENSTELLING	33
ARTIKEL 74 – DE VERDEDIGING VAN HET DOCTORAATSPROEFSCHRIFT BIJ EEN DOCTORAAT IN DE KUNSTEN	34
AFDELING IX. ALGEMENE EN SLOTBEPALINGEN	34
ARTIKEL 75 – DE VAKANTIEPERIODEN	34
ARTIKEL 76 – DE INWERKINGSTREDING VAN DIT REGLEMENT	34
BIJLAGE I DE ACADEMISCHE GRADEN VAN DOCTOR	35
BIJLAGE II HET CHARTER VOOR DE ONDERZOEKER	37

VOORAFGAANDELIJK

Dit reglement wordt aangevuld door het *Doctoral Schools Reglement VUBen* aanvullende facultaire doctoraatsreglementen.

Onderstaande termen hebben in dit reglement de volgende betekenis:

- Aanspreekpunt voor Wetenschappelijke Integriteit: dit is het aanspreekpunt dat in de eerste lijn informatie verstrekt over de procedure bij (een vermoeden van) een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit. Het is het officiële meldpunt voor meldingen van (vermoedens van) inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en het voert het vooronderzoek.
- CDO: Commissie voor de Doctoraatsopvolging.
- Decaan: de decaan van de faculteit waar de doctorandus zich inschrijft.
- Doctoraatsopleiding: de opleiding voor doctorandi georganiseerd door de Researcher Training & Development Office (RTDO) in samenwerking met de Doctoral Schools, zoals uiteengezet in het *Doctoral Schools Reglement VUB*.
- EHB: Erasmushogeschool Brussel.
- EVC: eerder verworven competentie.
- Gezamenlijk doctoraat (ook wel: "Joint PhD"): een doctoraatsproefschrift dat uitgewerkt en verdedigd wordt onder de gezamenlijke verantwoordelijkheid van de VUB en één of meerdere partnerinstelling(en), wat leidt tot een dubbeldiploma of een gezamenlijk diploma van de graad van doctor, waarbij wordt voldaan aan de voorwaarden van artikel II.172. van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013.
- Hoofdinstantie: de instantie die, in het kader van een gezamenlijk doctoraat:
  - a) (het grootste deel van) het doctoraatsonderzoek financiert of de instantie waartoe de promotor behoort onder wie de aanvraag van de externe financiering gebeurd is; of
  - b) waar het grootste deel van het doctoraatsonderzoek plaatsvindt en/of waar de doctorandus het meeste aanwezig zal zijn; of
  - c) waar de doctorandus zijn doctoraatsonderzoek gestart is en het eerst ingeschreven is.Indien deze criteria niet toereikend zijn om een onderscheid te maken tussen beide partners, wordt in onderling overleg een instantie als hoofdinstantie aangeduid.
- ICDO: interdisciplinaire commissie voor de doctoraatsopvolging.
- Inkomende doctorandus: een doctorandus die een gezamenlijk doctoraat voorbereidt in het kader waarvan de VUB niet de hoofdinstantie is.
- Interdisciplinair doctoraat: een doctoraat dat verschillende vakgebieden overschrijdt en waarbij de doctorandus eventueel verbonden is aan meerdere faculteiten.
- KCB: Koninklijk Conservatorium Brussel.
- OWSA: Onderwijs- en Studenten Administratie.
- OZR: de Onderzoeksraad.
- RITCS: Royal Institute for Theatre, Cinema and Sound.
- RTDO: Researcher Training & Development Office
- Uitgaande doctorandus: een doctorandus die een gezamenlijk doctoraat voorbereidt en waarvan de VUB de hoofdinstantie is.
- VUB: de Vrije Universiteit Brussel.
- ZAP: Zelfstandig Academisch Personeel.

Waar in dit reglement verwezen wordt naar personen en functies, worden altijd gelijkkelijk vrouwen en mannen bedoeld.

Afdeling I. Toepassingsgebied van dit reglement

Artikel 1 - Algemeen

§1. Dit reglement bepaalt de vereisten voor en de procedure tot het behalen van de academische graad van doctor aan de VUB.

§2. In zoverre daartoe uitdrukkelijk gemachtigd in dit reglement kan een bevoegd facultair orgaan de bepalingen van dit centrale doctoraatsreglement nader uitwerken in een aanvullend facultair doctoraatsreglement, dat goedgekeurd wordt door de Onderwijsraad.

Artikel 2 - De academische graad van doctor

§1. De VUB reikt de academische graden van doctor uit die worden vermeld in Bijlage I van dit reglement. Deze 'Bijlage I' kan te allen tijde gewijzigd of aangevuld worden door de Onderwijsraad op gemotiveerd voorstel van het bevoegde facultaire orgaan.

§2. Een academische graad van doctor kan door de VUB slechts worden verleend in of over de studiegebieden of delen van studiegebieden heen waarin zij krachtens artikel II.82. van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 de bevoegdheid heeft tot het aanbieden van opleidingen die leiden tot de graad van master. Indien de VUB in bepaalde studiegebieden of delen van studiegebieden enkel bacheloropleidingen kan aanbieden, kan de graad van doctor worden verleend in of over deze studiegebieden of delen van studiegebieden heen op voorwaarde dat de openbare verdediging van het doctoraatsproefschrift gebeurt voor een interuniversitaire jury die wordt samengesteld in overleg met een universiteit die krachtens de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 in het betrokken studiegebied of deel van een studiegebied masteropleidingen kan aanbieden.

Afdeling II. De toelating tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift

Artikel 3 – De schriftelijke toelatingsaanvraag

§1. Eenieder die aan de VUB de academische graad van doctor wenst te behalen (met inbegrip van inkomende en uitgaande doctorandi), dient de toelating te bekomen tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift. Daartoe dienen de kandidaten een toelatingsaanvraag in. Het aanvraagdossier wordt goedgekeurd door het bevoegde facultaire orgaan.

Bij elke aanvraag wordt een eensluidend verklaard afschrift van het diploma gevoegd, tenzij de kandidaat-doctorandus toegang is verleend tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift op basis van een diploma van een Belgische instelling. Laatstgenoemden leggen op het moment van de inschrijving de originele versie van het desbetreffende diploma voor.

De aangeleverde documenten, met inbegrip van de echtheid van het diploma, worden gecontroleerd door de OWSA.

Dit schriftelijk verzoek omvat:

- een opgave van het onderwerp van het proefschrift;
- de naam van de promotor(en) en het (de) vakgebied(en) waarbinnen zij het doctoraatsproefschrift situeren;
- een curriculum vitae;
- een onderzoeksplan;
- een verklaring van de promotor(en) waarmee het promotorschap over de kandidaat aanvaard wordt;
- een omschrijving door de promotor van de materiële middelen en omkadering die ter beschikking staan voor het voorgenomen onderzoek;
- de keuze van de Doctoral School.

§2. Binnen redelijke termijn na ontvangst van de aanvraag beslist het bevoegde facultaire orgaan over de toelatingsaanvraag. Indien het bevoegde facultaire orgaan dit wenst, kan het de ICDO vragen over de toelatingsaanvraag te beslissen. Bij de beslissing tot toelating door het bevoegde facultaire orgaan of de ICDO wordt ook de keuze van de Doctoral School van de kandidaat-doctorandus bekrachtigd.

§3. In geval van een interdisciplinair doctoraat over de faculteitsgrenzen heen dient, uiterlijk op het ogenblik van de beslissing betreffende de aanvaarding van de aanvraag door het bevoegde facultaire orgaan van de promotor-woordvoerder, schriftelijk te worden vastgelegd hoe de verdere voortgang van het doctoraat over de faculteitsgrenzen heen zal worden opgevolgd.

§4. Van een kandidaat-doctorandus met een diploma van een Belgische instelling wordt het dossier goedgekeurd door het bevoegde facultaire orgaan of de ICDO. Van een kandidaat-doctorandus die de toegang wordt verleend op basis van een niet-Belgisch diploma, wordt de beslissing van het bevoegde facultaire orgaan of de ICDO ter goedkeuring overgemaakt aan de vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid.

§5. Een positieve beslissing van het bevoegde facultaire orgaan, of de ICDO en desgevallend de vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid, geldt slechts als toelating tot de voorbereiding van het

doctoraatsproefschrift onder opschortende voorwaarde van inschrijving als doctorandus overeenkomstig artikel 5 van dit reglement.

Artikel 4 – De diploma's en de toelating

§1. Tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift wordt toegelaten, ieder die:

1° één van volgende diploma's heeft behaald:

- a. een masterdiploma, of een daarmee krachtens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 gelijkgesteld diploma, behaald binnen de Vlaamse Gemeenschap, waaronder onder meer een diploma van Burgerlijk Ingenieur Polytechnicus, of van master of licentiaat uitgereikt door de Koninklijke Militaire School in Brussel;
- b. een diploma behaald buiten de Vlaamse Gemeenschap dat krachtens de bepalingen van de Codex Hoger Onderwijs van 20 december 2013 gelijkwaardig wordt geacht met een masterdiploma;
- c. een masterdiploma behaald binnen de Franse Gemeenschap, of een daarmee krachtens de decreetgeving van de Franse Gemeenschap gelijkgesteld diploma, dat gelijkwaardig is met een masterdiploma behaald binnen de Vlaamse Gemeenschap;
- d. een buitenlands diploma dat werd behaald na een met goed gevolg afgeronde opleiding van ten minste 240 ECTS-credits en dat krachtens een decreet, een Europese Richtlijn of een bilateraal akkoord werd gelijkgesteld met een masterdiploma.

2° een promotor heeft en een onderwerp heeft vastgelegd;

3° de toelating tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift heeft verkregen overeenkomstig artikel 3 van dit reglement.

§2. Uitvoering gevend aan art. II.184 van de Codex Hoger Onderwijs bepaalt het aanvullend facultair doctoraatsreglement per academische graad van doctor, genoemd in Bijlage I, de eisen die kunnen worden gesteld aan de vooropleidingen en de eerder behaalde diploma's die de kandidaat-doctorandus toegang geven tot de voorbereiding van een doctoraatsproefschrift.

De Faculteit GF reikt de volgende doctoraten uit:

Medische Wetenschappen

Farmaceutische Wetenschappen

Sociale Gezondheidswetenschappen

Gerontologie

Tandheelkunde

Wereldwijde gezondheidszorg, humanitaire hulp en rampengeneeskunde

De toelatingsvoorwaarden qua diploma's zijn:

Medische Wetenschappen

Inschrijving kan worden toegestaan aan de houders van een universitaire master diploma uitgereikt door een Belgische universiteit, of een wettelijk gelijkwaardig diploma, voor de titel van:

- *Arts of doctor in de genees-, heel- en verloskunde;*

- *Apotheker, tandarts, dierenarts;*
- *Master in de wetenschappen, biomedische wetenschappen, lichamelijke opvoeding, kinesitherapie en motorische revalidatie;*
- *Bio-ingenieur, burgerlijk ingenieur.*

Farmaceutische Wetenschappen

Inschrijving kan worden toegestaan aan de houders van een universitaire master diploma uitgereikt door een Belgische universiteit, of een wettelijk gelijkwaardig diploma, voor de titel van:

- *Apotheker*
- *Master in de wetenschappen, master in de biomedische wetenschappen, bio-ingenieurs, artsen, tandartsen en veeartsen.*

Sociale Gezondheidswetenschappen

Inschrijving kan worden toegestaan aan de houders van een universitaire master diploma uitgereikt door een Belgische universiteit, of een wettelijk gelijkwaardig diploma, voor de titel van:

- *Master in de MSW of in de Gerontologie,*
- *Master in de Sociologie*
- *Master in de Psychologie*
- *Master in de Pedagogische Wetenschappen*
- *Arts, afstudeerrichting Maatschappelijke Gezondheidszorg*

Gerontologie

Houders van een Masterdiploma Gerontologie of een Masterdiploma dat behoort tot een van de 4 deelgebieden van de Gerontologie:

- *Bio-Medisch deelgebied (waaronder Arts, Master REVAKI, Master Bewegingswetenschappen en Lichamelijke Opvoeding, Master Biomedische Wetenschappen, Master Farmacie, Master Tandheelkunde, ...)*
- *Psycho-Medisch deelgebied (waaronder Master Psychologie, ...)*
- *Psycho-Sociaal deelgebied (waaronder Master Sociologie, Master Pedagogische/Educatie Wetenschappen, ..)*
- *Sociaal-Beleidsmatig deelgebied*

Tandheelkunde

Inschrijving kan worden toegestaan aan de houders van een universitaire master diploma uitgereikt door een Belgische universiteit, of een wettelijk gelijkwaardig diploma, voor de titel van:

- *Tandarts*

Wereldwijde gezondheidszorg, humanitaire hulp en rampengeneeskunde

Kandidaten dienen te beschikken over een goed academisch dossier, ervaring hebben in internationale researchprojecten en een doorgedreven research-interesse vertonen in Global Health, Humanitaire Hulpverlening en Rampengeneeskunde.

De minimale academische vereisten voor aanvaarding is het bezitten van een Master in een gezondheid-gerelateerde opleiding.

Kandidaten met een ander profiel kunnen eventueel worden toegelaten na onderzoek van individuele dossiers door de desbetreffende doctoraatsopvolgingscommissie.

De aanvraag van een kandidaat dient te gebeuren door gebruik te maken van formulieren beschikbaar gemaakt via de website van de doctoraatsopleiding en bevat de documenten beschreven in Artikel 3. Met deze, door de promotor ondertekende, aanvraag dient men een afspraak te maken met de facultaire vertegenwoordiger van de Onderwijs- en Studentenadministratie (OWSA) om de inschrijving te finaliseren (contact: secretariaat@gf.vub.ac.be / 02 4774102).

Artikel 5 – De inschrijving als doctorandus

§1. Wanneer de kandidaat-doctorandus toegelaten is tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift voor de academische graad van doctor, overeenkomstig artikel 3 van dit reglement, dient deze zich onverwijld in te schrijven als doctorandus aan de VUB.

§2. De inschrijving dient elk academiejaar waarin het doctoraat wordt voorbereid te worden herhaald, tot en met het academiejaar waarin het doctoraatsexamen wordt afgelegd.

§3. De inschrijving als doctorandus is mogelijk gedurende het hele academiejaar. De administratieve vereisten voor de inschrijving en het verschuldigde studiegeld staan vermeld op de webpagina's van de OWSA.

§4. Bij de eerste inschrijving wordt de doctorandus toegewezen aan één van de Doctoral Schools, zoals bepaald in artikel 9 van het *Doctoral Schools reglement VUB*.

§5. De kandidaat-doctorandus die op het ogenblik van hun inschrijving niet in België verblijft, kan in een gemotiveerd verzoekschrift aan de vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid toelating vragen voor een inschrijving op afstand. Indien deze inschrijving wordt toegestaan, bezorgt de doctorandus van tevoren een gecertificeerde kopie van zijn diploma en paspoort of identiteitskaart aan de OWSA.

Artikel 6 – Afwijkingen op de diploma's en de toelating

§1. Indien de kandidaat-doctorandus een masterdiploma of een daarmee gelijkgesteld diploma heeft behaald, kan het bevoegde facultaire orgaan, indien deze dit nodig acht, daarenboven een individueel bijkomend onderzoek verlangen, waarin wordt gepeild naar de geschiktheid van de kandidaat om in de betrokken discipline wetenschappelijk onderzoek uit te voeren en de resultaten ervan in een doctoraatsproefschrift neer te leggen. Indien van toepassing regelt het aanvullend facultair doctoraatsreglement de nadere organisatie van dit examen.

§2. Beschikt de kandidaat-doctorandus niet over een masterdiploma of een daarmee gelijkgesteld diploma, dan kan het bevoegde facultaire orgaan of de ICDO de kandidaat overeenkomstig art. II.185 Codex Hoger Onderwijs toch toelaten tot de inschrijving voor de voorbereiding van een doctoraatsproefschrift indien het bevoegde facultaire orgaan deze daartoe bekwaam acht. Deze toelating kan evenwel afhankelijk worden gesteld van een onderzoek waarin wordt gepeild naar de geschiktheid van de kandidaat-doctorandus voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het neerleggen van de resultaten ervan in een doctoraatsproefschrift, of het succesvol afleggen van een door het bevoegde facultaire orgaan te

bepalen examen. De nadere organisatie van dit examen wordt geregeld in het aanvullend facultair doctoraatsreglement.

Artikel 7 – Toelating middels een buitenlands diploma

§1. De houder van een einddiploma van een buitenlandse universiteit of van een buitenlandse instelling van academisch onderwijs anders dan vermeld onder artikel 4, §1, °1, onder d, kan niettegenstaande het ontbreken van het vereiste diploma, door het bevoegde facultaire orgaan of de ICDO toch worden toegelaten tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift.

§2. Indien het bevoegde facultaire orgaan meent dat het buitenlandse diploma niet gelijkwaardig kan worden geacht met een masterdiploma, kan de toelating afhankelijk worden gemaakt van een onderzoek waarin wordt gepeild naar de geschiktheid van de kandidaat-doctorandus voor het uitvoeren van wetenschappelijk onderzoek en het neerleggen van de resultaten ervan in een doctoraatsproefschrift, of het succesvol afleggen van een door het bevoegde facultaire orgaan te bepalen examen. De nadere organisatie van dit examen wordt geregeld in het aanvullend facultair doctoraatsreglement.

Artikel 8 – De toelating (ontvangst van reglementen)

Ter gelegenheid van de toelating tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift, bedoeld in artikel 3, ontvangt de doctorandus een exemplaar van dit Centraal Reglement voor de Toekenning van de Academische Graad van Doctor, alsook van het toepasselijke aanvullend facultair doctoraatsreglement. Daarnaast ontvangt de doctorandus ook een exemplaar van "het charter van de onderzoeker", opgenomen als Bijlage II bij dit reglement en het Valorisatiereglement, zoals goedgekeurd door de raad van bestuur van de Universitaire Associatie Brussel, op 2 juni 2015.

Afdeling III. Gedurende de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift

Artikel 9 De commissie voor de Doctoraatsopvolging

§1. Iedere faculteit richt minstens één CDO op. Deze wordt samengesteld uit ten minste drie leden van het Zelfstandig Academisch Personeel, aangevuld met ten minste één lid van het Overig Academisch Personeel dat een raadgevende stem heeft. Het aanvullend facultair doctoraatsreglement regelt de precieze samenstelling en de werkwijze van deze commissie.

§2. Elke CDO heeft als taak te waken over het vlotte verloop van de voorbereidingen van de doctoraatsproefschriften in haar faculteit.

§3. Als leidraad bij deze opvolging zullen de principes gehanteerd worden zoals opgenomen in "het Charter voor de onderzoeker", toegevoegd als Bijlage II bij dit reglement. De CDO's evalueren jaarlijks de vorderingen van alle doctorandi in hun faculteit, zoals bepaald in artikelen 16 en 17 van dit reglement. De vorderingen van doctorandi werkzaam aan een interdisciplinair doctoraat over de faculteitsgrenzen heen en van doctorandi die een doctoraat in de kunsten voorbereiden, worden volgens dezelfde procedure geëvalueerd door de ICDO.

Aanvullingen van de Faculteit Geneeskunde en Farmacie

Binnen de faculteit GF wordt de taak van de CDO uitgevoerd door de Facultaire Doctoraatscommissie (FDC).

De volgende subcommissies zijn ingericht:

FDC Medische Wetenschappen, bevoegd voor de doctoraten in de Medische Wetenschappen.

FDC Farmaceutische Wetenschappen, bevoegd voor de doctoraten in de Farmaceutische Wetenschappen.

FDC Tandheelkundige wetenschappen, bevoegd voor de doctoraten in de Tandheelkunde.

FDC Sociale Gezondheidswetenschappen, bevoegd voor de doctoraten in de Sociale Gezondheidswetenschappen.

FDC Gerontologie, bevoegd voor de doctoraten in de Gerontologie

FDC Wereldwijde gezondheidszorg, humanitaire hulp en rampengeneeskunde bevoegd voor de doctoraten in Wereldwijde gezondheidszorg, humanitaire hulp en rampengeneeskunde.

De subcommissies zijn telkens samengesteld uit:

- *Minstens vijf leden van het ZAP (stemgerechtigde leden)*
- *één lid (doctorandus) van het AAP (waarnemend lid).*

Onder de ZAP leden wordt een voorzitter gekozen.

De samenstelling van bovenstaande Facultaire Doctoraatssubcommissies worden jaarlijks op voorstel van het Facultair Bestuur bekrachtigd door de Facultaire Raad. Voor vergaderingen van de commissies zijn geen vervangingen mogelijk. Indien het AAP lid doctoreert en/of de faculteit verlaat, kan zonder tussenkomst van de faculteitsraad vervanging gebeuren door de commissie.

De FDC bestaat uit de voorzitters van alle subcommissies plus een AAP-vertegenwoordiger als waarnemend lid. De voorzitter van deze FDC is de directeur van de doctoral school of Life Sciences and Medicine.

Artikel 10 – De Doctoral Schools

Zodra de doctorandus wordt ingeschreven aan de Doctoral School, verwerft hij het recht om cursussen van de doctoraatsopleiding te volgen, overeenkomstig het Doctoral Schools Reglement VUB. De doctorandus die is ingeschreven vanaf academiejaar 2019_2020 is verplicht cursussen van de doctoraatsopleiding te volgen, overeenkomstig het Doctoral Schools Reglement VUB en artikel 18 van onderhavig reglement.

Artikel 11 – De leiding en de verantwoordelijkheid van het doctoraatsproefschrift

§1. Het doctoraatsproefschrift wordt voorbereid onder de leiding en verantwoordelijkheid van ten minste één lid van het Zelfstandig Academisch Personeel (ZAP) die hierin bijgestaan kan worden door:

- 1° een promotor, ZAP extern aan de VUB;
- 2° een promotor, ZAP emeritus van de VUB;
- 3° een promotor, niet-ZAP mét een doctoraat op proefschrift.

In geval een doctoraat begeleid wordt door meerdere promotoren, wordt bepaald wie de rol van promotor-woordvoerder zal opnemen. De promotor-woordvoerder beheert de budgetten van de te begeleiden doctorandus.

§2. Het aanvullend facultair doctoraatsreglement kan de lijst van promotoren die de ZAP-promotoren kunnen bijstaan verder aanvullen.

Artikel 12 - Het wijzigen van de promotor

De doctorandus of de promotor kunnen in uitzonderlijke omstandigheden een schriftelijk verzoek tot wijziging van de promotor(-woordvoerder) van het proefschrift richten tot de decaan van de faculteit. De decaan kan, indien dit mogelijk is binnen de financieringsafspraken en na overleg met de promotor(-woordvoerder), de doctorandus en mogelijke nieuwe promotor(-woordvoerder), overgaan tot aanduiding van een nieuwe promotor.

Doctorandus en promotor(-woordvoerder) worden gehoord en onverwijld op de hoogte gebracht van eventuele wijzigingen.

Artikel 13 – De begeleidingscommissie

§1. Iedere doctorandus wordt eveneens begeleid door een begeleidingscommissie, die bestaat uit de promotor(en) zoals gedefinieerd in artikel 11 en ten minste één ander lid dat in principe houder is van het diploma van doctor op proefschrift. Dit ander lid is bij voorkeur extern aan de vakgroep, de onderzoeksgroep, of de VUB.

§2. De begeleidingscommissie wordt samengesteld op initiatief van de promotor(en) door het bevoegde facultaire orgaan. In elk geval wordt de begeleidingscommissie samengesteld binnen de 18 maanden na de eerste inschrijving van de doctorandus. Het aanvullend facultair doctoraatsreglement kan de samenstelling, de bevoegdheden en de werkwijze van de begeleidingscommissie nader specificeren.

§3. De CDO zal bij de jaarlijkse evaluatie van de voortgang, zoals beschreven in artikel 17, de samenstelling van de begeleidingscommissie nagaan. Indien deze nog niet is samengesteld, zal de CDO de promotor aansporen deze samen te stellen. Indien de promotor nalaat de begeleidingscommissie samen te stellen binnen de voorziene termijn van §2 van dit artikel, agendeert de voorzitter van de CDO dit bij de Onderzoeksraad, die maatregelen kan nemen.

Aanvullingen van de Faculteit Geneeskunde en Farmacie

De begeleidingscommissie dient samengesteld te worden in het eerste jaar van het doctoraat en de samenstelling daarvan moet vermeld worden in het eerste jaarlijkse voortgangsrapport van de doctoraatskandidaat. Vanaf het tweede voortgangsrapport moet eveneens een verslag van de jaarlijkse meeting van de doctoraatskandidaat met zijn begeleidingscommissie toegevoegd worden aan het rapport. De jaarlijkse meeting met de begeleidingscommissie dient te hebben plaatsgevonden in de 6 maanden voorafgaande aan de indiening van het jaarlijkse opvolgingsverslag (zie art 16).

Profiel leden begeleidingscommissie

De leden moeten over een doctoraat beschikken, maar hoeven geen experts te zijn in het wetenschappelijk domein waarin het proefschrift zich situeert. Er moet minstens één extern lid zetelen in de begeleidingscommissie die niet werkzaam is in de onderzoeksgroep waarvan de doctoraatskandidaat of promotor deel van uitmaken. Opvolging vereist een fysieke aanwezigheid op VUB-GF minstens één keer per jaar, bij voorkeur frequenter. Opvolging via een lid verbonden aan een andere universiteit is dus toegelaten, maar universiteiten op andere continenten zijn afgeraden vanwege de verminderde kans op directe interactie en aanwezigheid.

Postdocs kunnen ook deel uit maken van een begeleidingscommissie.

Vervanging

Leden van de begeleidingscommissie die vervangen wensen te worden, kunnen dit in overleg met de (co)promotoren motiveren in het jaarlijkse doctoraatsopvolgingsverslag. De commissieleden worden aangemoedigd om onderlinge problemen, indien zij zich voordoen, op te lossen, eventueel met hulp van de ombudspersoon voor doctorandi. De aanwezigheid van een probleem wordt bij voorkeur niet aangehaald als een motief voor vervanging.

Artikel 14 - Het Charter voor de Onderzoeker

§1. De promotor is verplicht de doctorandus te begeleiden en te stimuleren bij de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift. De promotor moet daarbij de principes opgenomen in "het Charter voor de Onderzoeker", toegevoegd als Bijlage II bij dit reglement, in acht nemen.

§2. De doctorandus is verplicht zijn promotor(en) regelmatig in te lichten over de vorderingen van zijn doctoraatsproefschrift.

§3. Bij niet naleven van de vermelde verplichtingen in het Charter voor de Onderzoeker kan de doctorandus of de promotor dit aan de decaan en/of één van de Ombudspersonen voor doctorandi meedelen.

Artikel 15 – Inbreuken op de wetenschappelijke integriteit

§1. De doctorandus onthoudt zich van het plegen van om het even welke vorm van inbreuk op de wetenschappelijke integriteit.

§2. Bij vermoeden van een inbreuk op wetenschappelijke integriteit wordt hiervan een melding gemaakt bij het aanspreekpunt voor wetenschappelijke integriteit en is de Regeling betreffende Inbreuken op Wetenschappelijke Integriteit van de Vrije Universiteit Brussel van toepassing (bijlage III).

§3. Indien de Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit van oordeel is dat het door de doctorandus neergelegde proefschrift inbreuken op de wetenschappelijke integriteit bevat, kan deze inbreuk aanleiding geven tot een van volgende (examentucht)beslissingen:

- 1° de verplichting het doctoraatsproefschrift zodanig te herwerken dat het proefschrift naar het oordeel van de Commissie voor Wetenschappelijke Integriteit geen inbreuken meer bevat;
- 2° de afwijzing van het doctoraatsproefschrift: de doctorandus wordt niet toegelaten tot het indienen of verdedigen van een proefschrift over hetzelfde of een sterk aanverwant onderwerp;
- 3° de afwijzing van het doctoraatsproject en de uitsluiting van de doctorandus: de doctorandus wordt niet toegelaten tot het indienen of verdedigen van een proefschrift over hetzelfde of een sterk aanverwant onderwerp en krijgt het verbod om zich opnieuw in te schrijven aan de universiteit voor een periode van een nader te bepalen aantal academiejaren.

§4. Vaststelling van een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit na de openbare verdediging van een doctoraatsproefschrift kan leiden tot de intrekking van de uitgereikte titel van doctor en tot de beslissingen genoemd in paragraaf 3 van dit artikel.

§5. Ingeval de doctorandus eveneens een personeelslid is van de VUB wordt er toepassing gemaakt van de orde- en tuchtmaatregelen en het relevante personeelsreglement.

Artikel 16 – Het jaarlijkse opvolgingsverslag

§1. Elke doctorandus stelt jaarlijks een opvolgingsverslag op over de voortgang van het doctoraatsproefschrift. Uiterlijk op 30 april van ieder academiejaar bezorgt hij hiervan een kopie aan zijn promotor(en), de decaan en aan de voorzitter van de (I)CDO, die het op zijn beurt aan alle leden van de (I)CDO bezorgt. Het aanvullend facultair doctoraatsreglement kan deze datum vervroegen.

§2. Het volledige opvolgingsverslag bevat twee luiken:

- 1° Het deel aan te leveren door de doctorandus, bevattende:
  - a. een verslag van de activiteiten die hij het afgelopen jaar heeft ondernomen (m.i.v. publicatielijst), inclusief het vermelden van het gevolgd hebben van de introductie cursus van de Doctoral Schools, verplicht voor doctorandi ingeschreven vanaf academiejaar 2017-2018, of een motivering voor niet-deelname;
  - b. een planning voor het volgende jaar;
  - c. eventuele probleemsignalering.
- 2° Het deel van de promotor, bevattende:
  - a. een verslag van de activiteiten van de doctorandus;
  - b. eventuele probleemsignalering;
  - c. de samenstelling en een verslag van de begeleidingscommissie, inclusief haar mogelijke opmerkingen .

§3. In de aanvullende facultaire doctoraatsreglementen kunnen nadere eisen worden gesteld aan de concrete inhoud van het opvolgingsverslag.

Artikel 17 – De evaluatie van de voortgang

§1. Ieder academiejaar bespreken alle CDO's de voortgang van de doctoraatsproefschriften. De betreffende CDO nodigt de doctorandus en de promotor(en) uit om gehoord te worden wanneer in het opvolgingsverslag een kennelijk gebrek aan voortgang, of een grote discrepantie tussen de luiken van de promotor en dat van de doctorandus wordt vastgesteld, indien de doctorandus tijdig een opvolgingsverslag indiende.

De doctorandus kan verzoeken om de aanwezigheid bij dit gesprek van één van de Ombudspersonen voor doctorandi.

§2. De (I)CDO brengt hierover uiterlijk op 25 mei verslag uit bij de OZR en stuurt de opvolgingsverslagen en een advies naar de promotor, de decaan en de doctorandus. In dit verslag formuleert de (I)CDO op gemotiveerde en gedetailleerde wijze een advies met betrekking tot de herinschrijving van de doctorandus. Dit advies kan positief of negatief zijn, of de beslissing tot het nemen van een advies kan worden uitgesteld. Het niet tijdig indienen van het jaarlijkse voortgangsverslag bedoeld in artikel 16 door de doctorandus noch in eerste, noch in tweede zitting leidt, behoudens overmacht, automatisch tot een negatief advies tot her-inschrijving.

§3. De (I)CDO kan tot uiterlijk 31 augustus een nieuw advies aan de OZR richten voor de eerder uitgestelde dossiers.

§4. De OZR beslist over de toelating tot herinschrijving van de doctorandus op basis van het verslag van de (I)CDO.. Tegen deze beslissing is beroep mogelijk conform de bepalingen van afdeling VII van dit reglement.

Artikel 18 – De doctoraatsopleiding

§1. In het kader van de begeleiding van de doctorandus biedt de VUB een doctoraatsopleiding aan zoals nader omschreven in het Doctoral Schools Reglement VUB.

§2. Deze doctoraatsopleiding is verplicht voor doctorandi die voor het eerst zijn ingeschreven voor een doctoraat aan de VUB vanaf academiejaar 2019-2020. Deze opleiding moet succesvol voltooid zijn vooraleer het doctoraat kan worden neergelegd. Deelname aan deze doctoraatsopleiding is niet verplicht voor doctorandi voor de eerste maal ingeschreven vóór academiejaar 2019-2020, met uitzondering van de introductiedag voor doctorandi, en van bijkomende verplichtingen die de doctorandus worden opgelegd bij aanvullend facultair doctoraatsreglement.

§3. In het aanvullend facultair doctoraatsreglement kunnen nadere specificaties opgenomen worden, zoals binnen welke termijn (een deel van) deze opleiding met succes dient te worden voltooid en door welke instantie dit zal worden gecontroleerd.

§4. Het Doctoral Schools Reglement bepaalt welke categorieën van doctorandi van de verplichte doctoraatsopleiding kunnen worden vrijgesteld en welke procedure daarvoor dient te worden gevolgd.

Afdeling IV. Het doctoraatsexamen en het doctoraatsproefschrift

Artikel 19 – Het doctoraatsexamen

Het examen voor de academische graad van doctor omvat het indienen en het openbaar verdedigen van een proefschrift dat voldoet aan de vereisten zoals uiteengezet in artikel 20.

Artikel 20 – De leerresultaten van het doctoraatsproefschrift

§1. Door het doctoraatsexamen bewijst de doctorandus dat hij in staat is op zelfstandige wijze een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling en de groei van de wetenschappelijke kennis en hierover zowel schriftelijk als mondeling te rapporteren.

§2. Het doctoraatsproefschrift dient blijk te geven van het vermogen tot de creatie van nieuwe wetenschappelijke kennis in een bepaald vakgebied of over vakgebieden heen op grond van zelfstandig wetenschappelijk onderzoek met inbegrip van de kunsten en moet kunnen leiden tot wetenschappelijke publicaties. Het proefschrift dient opgesteld te worden in de vorm zoals toegelaten door het aanvullend facultair doctoraatsreglement.

Artikel 21 – De toelating tot het doctoraatsexamen (algemeen)

§1. Wanneer de doctorandus het doctoraatsexamen wenst af te leggen, dient hij, met akkoord van de promotor(en), een aanvraag in tot het afleggen van het doctoraatsexamen.

Deze aanvraag tot het afleggen van het doctoraatsexamen kan bij aanvullend facultair doctoraatsreglement nader worden vormgegeven.

§2. Om te worden toegelaten tot het doctoraatsexamen gelden dezelfde diplomavereisten zoals bepaald in artikel 4, waarbij als bijkomende voorwaarde geldt dat het diploma dat toegang verleent tot de voorbereiding van het doctoraatsproefschrift sinds ten minste twee jaar moet behaald zijn.

§3. De doctorandus moet, opdat hij kan worden toegelaten tot het doctoraatsexamen, blijk geven van de bekwaamheid tot het zelfstandig beoefenen van de wetenschap.

§4. Indien het volgen van (een deel van) de doctoraatsopleiding overeenkomstig artikel 18 verplicht is, dan is de succesvolle afronding van deze opleiding een voorwaarde om toegelaten te kunnen worden tot de neerlegging en verdediging van het doctoraatsproefschrift. Het bevoegde facultaire orgaan controleert of aan deze voorwaarde voldaan is.

Artikel 22 – De toelating tot het doctoraatsexamen (de interne en openbare verdediging van het proefschrift)

De doctorandus wordt slechts tot de interne en openbare verdediging van het doctoraatsproefschrift toegelaten na een verplichte plagiaatscreening van het proefschrift.

De invoering in de plagiaatsoftware gebeurt door de verantwoordelijke bij de faculteit, waarna de voorzitter van de doctoraatsjury het resultatendocument van de plagiaatsoftware interpreteert, waarbij de principes en definities zoals vastgelegd in de Regeling voor inbreuken op wetenschappelijke integriteit van de Vrije Universiteit Brussel (Bijlage III) worden gevolgd. Wanneer de voorzitter van de doctoraatsjury geen bijzonderheden aangeeft, kan de doctorandus toegelaten worden tot de interne verdediging.

Artikel 23 – De neerlegging van het doctoraatsproefschrift

§1. De doctorandus dient op het moment van het aanvragen van het doctoraatsexamen minstens één (1) exemplaar van het proefschrift neer te leggen op het secretariaat van de faculteit. Deze neerlegging dient in ieder geval in elektronische vorm te gebeuren, zoals nader uiteengezet in dit reglement.

§2. Aanvullende facultaire doctoraatsreglementen kunnen de modaliteiten voor de neerlegging van het proefschrift en het aantal neer te leggen exemplaren nader bepalen.

Aanvullingen van de Faculteit Geneeskunde en Farmacie

Vereisten

De Faculteit GF stelt, bovenop de vereisten zoals omschreven in artikel 20, de volgende minimale eisen aan elk proefschrift alvorens het kan worden neergelegd en de FDC subcommissie screent ieder proefschrift of hieraan is voldaan. Indien het proefschrift voldoet aan de vereisten voor neerlegging betekent dit niet automatisch toelating tot interne verdediging en openbare verdediging. Het is uiteindelijk de doctoraatsjury die beslist of een proefschrift intern en in het openbaar verdedigd mag worden.

Een proefschrift kan slechts worden ingediend wanneer het minstens omvat of voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- Twee originele onderzoeksartikels ("research papers") in internationale tijdschriften met "peer review", geïndexeerd door "web of science", waarvan de promovendus/a de eerste auteur is en die verslag uitbrengen van originele onderzoeksresultaten. "Systematic reviews" (gebaseerd op de verwerking van nieuw gecreëerde datasets) die worden gepubliceerd in internationale tijdschriften met "peer review", worden eveneens beschouwd als originele publicaties.

- De twee eerste-auteur publicaties zijn preferentieel gepubliceerd in een tijdschrift dat een impact factor heeft behorende tot de 25-50% hoogste van het onderzoeksdomein waaraan het wordt toegewezen (Q1 of Q2 in web of science).

- Een casuïstische mededeling (case report) of een overzichtsartikel (review artikel) komt niet in aanmerking voor het behalen van de minimale criteria.

Mogelijke minimale scenario's voor eerste auteur publicaties:

- 1 Q1 published + 1 submitted (Q1-3)*
- 1 Q1 shared * published + 1 Q1-2 published*
- 2 Q2 published*

*De bijdrage van elke "shared" auteur moet uitdrukkelijk benadrukt worden in het proefschrift. Dit om te voorkomen dat twee PhD studenten doctoreren met een gelijkaardig proefschrift.

In het uitzonderlijke geval dat publicaties gepubliceerd zijn in internationale peer-reviewed tijdschriften die niet behoren tot de 25-50% hoogste van het onderzoeksdomein waaraan het wordt toegewezen (Q1 of Q2 Web of Science) moeten de promotor(en) en PhD kandidaat een motiverend schrijven richten aan de FDC subcommissie om de mogelijkheid tot neerlegging van het proefschrift aan te vragen. De FDC subcommissie evalueert in dit geval of het proefschrift toch mag neergelegd worden en mag daarbij externe experts inroepen om het werk te beoordelen en de subcommissie te adviseren. De FDC subcommissie kan ook deze externe experts vragen om deel uit te maken van de doctoraatsjury.

Op het moment van indienen worden de jurysamenstelling en mogelijke data voor de interne en openbare verdediging voorgesteld. De promotor bevestigt dat, in de mate van het mogelijke, de meerderheid van de juryleden aanwezig kan zijn op deze data.

Externe kandidaten

Definitie: Externe kandidaten voor het doctoraat zijn die kandidaten die het onderzoek voor hun proefschrift helemaal of voor het grootste deel buiten de VUB verrichten en zich tot VUB-GF wenden voor het neerleggen van hun proefschrift.

Neerleggen van een proefschrift kan alleen, indien er in hoofdorde een promotor bij betrokken is die als ZAP werkzaam is aan VUB-GF.

In een motivatiebrief gericht aan de Decaan legt de kandidaat uit hoe en waar het werk tot stand gekomen is, welke de band is met de VUB-GF promotor en waarom het werk niet aan die externe universiteit kon worden ingediend. De motivatiebrief moet voldoende transparantie bieden om duidelijk te maken welke de beweegredenen voor neerleggen waren en aldus impliciet uitsluiten dat er aan de VUB-GF wordt neergelegd om reden van een niet opgemerkt probleem in de thuisinstelling van de kandidaat.

Er moet naar gestreefd worden dat er in het gepubliceerd werk een zichtbare inbreng van de VUB promotor kan worden opgemerkt. Het is belangrijk dat de VUB-GF promotor bij het tot stand komen van het finale proefschrift de nodige begeleiding en sturing kan geven.

Eveneens verdient het de voorkeur dat er een constructie is van co-promotorschap, waaruit blijkt dat er ook ter plaatse de nodige permanente academische ondersteuning is verzekerd geweest gedurende het onderzoek. De VUB-GF promotor bezit ook bij externe kandidaten een aantoonbare expertise in het domein waarin het proefschrift zich situeert.

De post-hoc financiering die aan de VUB-GF promotor op basis van het doctoraat wordt overgemaakt is uitsluitend bedoeld voor investering in het VUB labo van het ZAP lid en kan niet (ook niet ten dele) worden overgemaakt aan externe co-promotoren.

Artikel 24 – De intellectuele eigendomsrechten en het doctoraatsproefschrift

§1. De doctorandus behoudt alle auteursrechten die op zijn proefschrift rusten.

§2. De doctorandus verleent de VUB op onherroepelijke wijze de niet-exclusieve toestemming om het doctoraat, in de versie zoals ze overeenkomstig artikel 23 is neergelegd ten behoeve van de openbare verdediging ervan, in zijn geheel en ongewijzigd, tenzij uitdrukkelijk anders bepaald, te reproduceren en aan het publiek mee te delen op alle volgende wijzen:

1° op papier:

Het proefschrift mag in papieren vorm beschikbaar gesteld worden in de lokalen van de universiteitsbibliotheek van de VUB zodat bezoekers het ter plaatse kunnen raadplegen.

2° in elektronische vorm:

- a. Ter bewaring in het elektronisch archief van de universiteitsbibliotheek van de VUB.
- b. Ter raadpleging via speciale terminals in de lokalen van de universiteitsbibliotheek van de VUB.
  - i. De VUB verbindt er zich ertoe alle nodige en redelijkerwijs mogelijke inspanningen te leveren om het proefschrift op adequate wijze te voorzien van een technische bescherming tegen de mogelijkheid om het proefschrift te downloaden, te printen en/of te verzenden naar derden.
  - ii. Het proefschrift mag eveneens gereproduceerd worden om de volledige tekst te indexeren en doorzoekbaar te maken, zelfs al wordt de volledige tekst niet beschikbaar gesteld.
- c. Terbeschikkingstelling van het publiek online.

Bij de neerlegging van het proefschrift heeft de doctorandus de keuze om het proefschrift onmiddellijk geheel of gedeeltelijk beschikbaar te stellen via een publiek toegankelijk netwerk (via internet). De modaliteiten van deze beschikbaarheid zal hij aangeven op het formulier dat hij ondertekende bij de inschrijving. De bibliografische beschrijving van het proefschrift (zoals titel, auteur, jaar, de korte inhoud of abstract indien die beschikbaar is, enz.) zal evenwel steeds onmiddellijk worden opgenomen in de (online) bibliotheekcatalogus van de universiteitsbibliotheek van de VUB.

Vanaf de publieke verdediging van het proefschrift heeft de doctorandus twee jaar om het proefschrift te exploiteren, al dan niet op commerciële wijze, en om het in al dan niet bewerkte of herwerkte vorm te reproduceren en mee te delen aan het publiek. Indien het binnen deze termijn van twee jaar niet (al dan niet commercieel) is gepubliceerd, heeft de VUB het recht om het proefschrift in zijn geheel te reproduceren en aan het publiek mee te delen door het (zonder winstogmerk) beschikbaar te stellen aan het publiek via een open netwerk (bijvoorbeeld het internet). Deze termijn kan verlengd worden indien de doctorandus hiervoor een gegronde reden kan aanvoeren (bijvoorbeeld door overlegging van een ondertekend uitgavecontract, waarin een conform de eerlijke beroepsgebruiken redelijke termijn is voorzien om het overeengekomen aantal exemplaren van het proefschrift te produceren en te verdelen, ook al werd de uitgave nog niet gerealiseerd).

§3. Het gebruik van het proefschrift in elektronische vorm overeenkomstig dit artikel impliceert dat het gereproduceerd kan worden op digitale dragers, zodat het kan gebruikt worden volgens de regels van de kunst. In functie van technologische evoluties mag het proefschrift op enigerlei wijze gereproduceerd en technisch bijgewerkt worden om het in dit artikel toegestane gebruik met de meest geschikte technieken te verzekeren.

§4. Deze niet-exclusieve licentie geldt wereldwijd en voor de volledige beschermingstermijn van het auteursrecht en alle andere op het proefschrift rustende intellectuele en commerciële eigendomsrechten.

§5. Voor geen van de hierboven aan de VUB verleende gebruiksrechten zal de doctorandus een vergoeding ontvangen.

§6. De doctorandus garandeert dat hij aan derden geen exploitatierechten zal verlenen of verleend heeft die onverenigbaar zijn met de gebruiksrechten die hij aan de VUB heeft verleend.

§7. De doctorandus garandeert dat hij de auteur is van het proefschrift en dat hij, waar nodig, de toestemming verkregen heeft om beschermd materiaal van derden (bijvoorbeeld teksten, grafieken, afbeeldingen, opnamen, enz.) in het proefschrift op te nemen en de VUB de hiervoor vermelde gebruiksrechten te verlenen.

§8. De doctorandus vrijwaart de VUB zonder beperking tegen alle mogelijke aanspraken van derden (bijvoorbeeld voor inbreuken op intellectuele eigendomsrechten, persoonlijkheidsrechten, enz.).

§9. De overige intellectuele eigendomsrechten op het doctoraat zijn onderhevig aan de bepalingen van het Valorisatiereglement van de Vrije Universiteit Brussel.

Artikel 25 – De bewaring van het doctoraatsproefschrift

Eén exemplaar van het doctoraatsproefschrift blijft op het secretariaat van de faculteit ter beschikking van de leden van het Zelfstandig Academisch Personeel. Na de openbare verdediging wordt, indien de doctorandus tot doctor wordt geproclameerd, door het faculteitssecretariaat een exemplaar in de bibliotheek van de universiteit gedeponeerd. Dit exemplaar wordt onder dezelfde voorwaarden bekend gemaakt als aangegeven in artikel 23 en 24. Indien de doctorandus niet tot doctor wordt geproclameerd, wordt het exemplaar van het proefschrift bestemd voor de bibliotheek bewaard in de archieven van de faculteit.

Artikel 26 – De taal van het doctoraatsproefschrift

§1. Het doctoraatsproefschrift wordt in het Nederlands of het Engels opgesteld en verdedigd. Voor zover het doctoraatsproefschrift een andere taal tot voorwerp heeft, mag het in deze taal gesteld worden.

§2. Op aanvraag van de doctorandus en mits toestemming van het bevoegde facultaire orgaan is verkregen mag het doctoraatsproefschrift ook in een andere taal dan het Nederlands of het Engels opgesteld en verdedigd worden.

§3. Indien het doctoraatsproefschrift in een andere taal dan het Nederlands wordt opgesteld, dient de doctorandus een samenvatting in het Nederlands te voorzien als de doctorandus een basis bachelor- of masterdiploma in het Nederlands heeft behaald. De samenvatting mag in het Engels indien het doctoraatsproefschrift ook in een andere taal dan het Engels werd opgesteld. Deze samenvatting zal voor het brede publiek te raadplegen zijn.

Artikel 27 – De doctoraatsjury

§1. Op voorstel van de promotor(en) en uiterlijk vóór de neerlegging van het doctoraat, stelt het bevoegde facultaire orgaan een doctoraatsjury samen.

§2. De doctoraatsjury bestaat uit ten minste drie leden van het Zelfstandig Academisch Personeel van de VUB en ten minste twee externe leden. In principe wordt de jury zodanig samengesteld dat er minstens twee personen van het ander geslacht deel van uitmaken. Afwijkingen hierop dienen gemotiveerd te worden.

§3. Alle leden zijn in principe houder van het diploma van doctor met proefschrift. Afwijkingen hierop dienen gemotiveerd te worden.

§4. De doctoraatsjury bestaat uit niet meer dan acht stemmen. De begeleidingscommissie mag niet de meerderheid van de stemmen vormen in de doctoraatsjury. De promotor(en) maakt (maken) deel uit van de jury, en indien er meerdere promotoren zijn hebben die promotoren samen één stem. De stemmen van de leden van de VUB dienen echter te allen tijde de meerderheid der uitgebrachte stemmen te vormen. Schriftelijke adviezen worden niet meegenomen in de stemming.

§5. De voorzitter, door het bevoegde facultaire orgaan aangesteld onder de leden van de doctoraatsjury, mag onder geen beding promotor van de doctorandus zijn.

§6. Indien door een belanghebbende aangetoond wordt dat er ernstige belangenconflicten bestaan met één van de juryleden kan het bevoegde facultaire orgaan dat de samenstelling goedkeurde, via een gemotiveerd verzoek, om vervanging gevraagd worden.

Artikel 28 – De beoordelingstermijn van het doctoraatsproefschrift

§1. De doctoraatsjury beschikt over twee maanden vanaf de neerlegging conform artikel 23 en 24 om het haar voorgelegde doctoraatsproefschrift te onderzoeken en te beslissen of de interne verdediging van het proefschrift zal plaatsvinden.

§2. Met eenparigheid van stemmen kan de doctoraatsjury deze periode met ten hoogste één maand inkorten of, met de uitdrukkelijke instemming van de doctorandus, met ten hoogste één maand verlengen. Deze verlenging moet met redenen worden omkleed.

§3. De doctorandus en de juryleden worden door de voorzitter van de jury tijdig op de hoogte gebracht van eventuele vakantieperioden die de beoordelingstermijn met meer dan één maand kunnen verlengen. De jury en de doctorandus moeten uitdrukkelijk instemmen met deze verlenging.

Artikel 29 – Het aanwezigheidsquorum bij de interne verdediging

§1. De beoordeling van de interne verdediging van het proefschrift van de doctorandus door de doctoraatsjury is slechts geldig wanneer minstens de helft van de stemgerechtigde leden aanwezig zijn bij de beraadslaging, of deelnemen aan de beraadslaging door middel van interactieve elektronische communicatiemiddelen.

§2. Wanneer een lid van de doctoraatsjury een schriftelijk advies heeft ingediend, wordt dit lid wat betreft het aanwezigheidsquorum van paragraaf 1 geacht aanwezig te zijn.

Artikel 30 – De overleg- en beoordelingsprocedure

§1. Bij het verstrijken van de termijn bepaald in artikel 28, starten de juryleden een overleg- en beoordelingsprocedure die uit twee fasen bestaat:

- 1° fase 1: de juryleden overleggen onderling. Dit kan schriftelijk of mondeling gebeuren;
- 2° fase 2: de doctorandus verdedigt het proefschrift intern.

§2. Het aanvullend facultair reglement legt vast hoe de interne verdediging verloopt en stelt de mogelijkheden tot herwerking van het proefschrift nader vast. In de procedure wordt minstens voorzien in een moment waarop de doctorandus het proefschrift kan verdedigen door te antwoorden op vragen van de juryleden.

§3. De beoordeling van de interne verdediging kan slechts tot de volgende beslissingen leiden:

- 1° De doctoraatsjury beslist dat het doctoraatsproefschrift openbaar kan worden verdedigd. De voorzitter van de doctoraatsjury bepaalt de dag waarop de openbare verdediging zal plaatsvinden en treft de nodige maatregelen tot bekendmaking van deze datum.
- 2° De doctoraatsjury beslist dat het doctoraatsproefschrift moet worden bijgewerkt. De overleg- en beoordelingsprocedure wordt geschorst en er wordt vanaf de indiening van het bijgewerkte doctoraatsproefschrift gehandeld overeenkomstig artikel 28. Wanneer de doctorandus met betrekking tot de vereiste bijwerking van het proefschrift

tegenstrijdige opdrachten of commentaren krijgt, formuleert de voorzitter van de doctoraatsjury een aanbeveling aan de doctorandus inzake deze tegenstrijdigheden.

- 3° De doctoraatsjury beslist de doctorandus toe te laten tot de openbare verdediging, maar stelt hierbij de eis dat deze vooraf bepaalde, toetsbare, herwerkingen moet aanbrengen in het doctoraatsproefschrift. De voorzitter van de doctoraatsjury bepaalt schriftelijk de voorwaarden waaraan het bijwerken van het proefschrift moet voldoen alsook de modaliteiten betreffende de herwerking.

Wanneer de doctorandus met betrekking tot de vereiste bijwerking van het proefschrift tegenstrijdige opdrachten of commentaren krijgt, formuleert de voorzitter van de doctoraatsjury een aanbeveling aan de doctorandus inzake deze tegenstrijdigheden. De voorzitter bepaalt tevens, indien de jury oordeelt dat aan genoemde voorwaarden is voldaan, de dag waarop de openbare verdediging zal plaatsvinden en treft de nodige maatregelen tot bekendmaking van deze datum.

- 4° De doctoraatsjury beslist dat het doctoraatsproefschrift niet kan worden verdedigd. De in dit artikel uiteengezette procedure wordt stopgezet. De doctoraatsjury kan de (I)CDO verzoeken om de OZR te adviseren een herinschrijving te weigeren overeenkomstig de bepalingen van artikel 17.

§4. De voorzitter van de doctoraatsjury brengt in alle gevallen na de interne verdediging schriftelijk verslag uit aan de doctorandus. In dit verslag wordt duidelijk vermeld welk van de vier mogelijke beslissingen is genomen.

§5. Bij staking van stemmen valt de beslissing in het voordeel van de doctorandus.

Aanvullingen van de Faculteit Geneeskunde en Farmacie

Fase 1. De schriftelijke evaluatieprocedure van het proefschrift bestaat uit:

Elk jurylid geeft een samenvatting van het proefschrift in zijn eigen woorden en geeft duidelijk aan wat de eventuele sterke en zwakke punten zijn van het proefschrift. Indien bepaalde aspecten van het proefschrift een matige of slechte score krijgen kan het jurylid in een commentaar beschrijven hoe deze aspecten verbeterd kunnen worden.

Fase 2. Verloop van de interne verdediging

De doctorandus presenteert zijn werk in 20-30 minuten op een niveau dat is afgestemd op de doctoraatsjury; de presentatie moet niet gelijk zijn aan de presentatie voorbestemd voor de publieke verdediging. Vervolgens krijgen de aanwezige juryleden de kans om de doctorandus te ondervragen over zijn presentatie en het proefschrift, en hun schriftelijke evaluatie toe te lichten. Na de mondelinge verdediging overleggen de juryleden in afwezigheid van de doctorandus over de toelating van de doctorandus tot de publieke verdediging. Het geheel van de presentatie, interne verdediging en overleg neemt niet meer dan 2 uur in beslag.

Artikel 31 – De datum van de openbare verdediging

§1. De dag waarop de openbare verdediging zal plaatsvinden, ligt ten laatste één maand na de beslissing tot toelating tot de openbare verdediging.

§2. Wanneer de doctoraatsjury heeft besloten dat het proefschrift bijgewerkt moet worden, zoals voorzien in artikel 30 §3 onder 3, bepaalt de voorzitter van de jury, op het moment dat de doctoraatsjury beslist dat het doctoraatsproefschrift openbaar verdedigd kan worden, de dag waarop deze verdediging zal plaatsvinden en treft de nodige maatregelen tot bekendmaking van deze datum.

Artikel 32 – De aankondiging van de openbare verdediging

§1. Het faculteitssecretariaat zorgt voor de aankondiging van de openbare verdediging op de VUB-website. Iedere faculteit kan in het aanvullend facultair doctoraatsreglement nadere regels stellen aan de wijze waarop de aankondiging van de openbare verdediging kan worden georganiseerd.

§2. De aankondiging, die ten minste acht kalenderdagen vóór de openbare verdediging geschiedt, omvat minstens de naam van de doctorandus, de titel van het doctoraatsproefschrift, de dag, het tijdstip en de plaats van de openbare verdediging.

§3. De doctorandus stelt eveneens een beknopt populairwetenschappelijk abstract van het doctoraatsproefschrift op in het Engels, of eventueel, conform artikel 26, in het Nederlands, goedgekeurd door de promotor. Deze tekst van 200 tot 500 woorden wordt voor de openbare verdediging aan de Expertisecel Wetenschapscommunicatie bezorgd. Deze tekst kan worden gebruikt in het kader van persmededelingen en aankondigingen en zal voor het brede publiek te raadplegen zijn.

Artikel 33 – De locatie van de openbare verdediging

De openbare verdediging vindt in principe plaats in de lokalen van de VUB. Afwijkingen hierop dienen goedgekeurd te worden door het bevoegde facultaire orgaan.

Artikel 34 – De inhoud en het verloop van de openbare verdediging

§1. De openbare verdediging duurt ten minste één uur en ten hoogste twee uur. Zij omvat minstens een korte samenvatting van het doctoraatsproefschrift, gericht tot de doctoraatsjury en het lekenpubliek, gevolgd door een discussie.

§2. De doctoraatsjury, alsook het publiek heeft het recht de doctorandus te ondervragen. Deze laatste moet zich tegen de vragen en bedenkingen verdedigen.

Afdeling V. De deliberatie en de proclamatie

Artikel 35 – Het aanwezigheidsquorum bij de openbare verdediging

De doctoraatsjury kan niet geldig beraadslagen over het al dan niet geslaagd zijn van de doctorandus en de eventuele toe te kennen graad, als niet ten minste de helft van de stemgerechtigde leden aanwezig is, via interactieve elektronische communicatiemiddelen deelneemt aan de openbare verdediging, of tevoren een schriftelijk advies heeft uitgebracht. Voor het berekenen van het aanwezigheidsquorum mag maximaal één schriftelijk advies in aanmerking genomen worden.

Artikel 36 – De beraadslaging na de openbare verdediging

Onmiddellijk na de openbare verdediging gaat de doctoraatsjury over tot de beraadslaging in besloten kring over het verlenen van de academische graad van doctor en, indien voorzien in het aanvullend facultair doctoraatsreglement, de toe te kennen graad.

Artikel 37 – De beoordeling van de openbare verdediging

De doctoraatsjury verklaart de doctorandus al dan niet geslaagd, bij meerderheid van de stemmen, rekening houdend met de inhoudelijke wetenschappelijke waarde van het doctoraatsproefschrift en de wijze waarop de doctorandus zich heeft verdedigd. Bij staking van stemmen valt de beslissing in het voordeel van de doctorandus. Voor de beoordeling mag maximaal één schriftelijk advies in aanmerking genomen worden.

Artikel 38 – De toekenning van graden

Indien de doctorandus geslaagd wordt verklaard door de doctoraatsjury zal deze hierbij geen graad toekennen, tenzij daarin wordt voorzien door het aanvullend facultair doctoraatsreglement. In dat geval vermeldt de jury of de doctorandus is geslaagd op voldoende wijze, met onderscheiding, met grote onderscheiding of met de grootste onderscheiding.

Artikel 39 – De proclamatie

Indien de doctorandus geslaagd wordt verklaard door de doctoraatsjury, gaat de voorzitter van de doctoraatsjury onmiddellijk na de beraadslaging over tot de proclamatie. Hij verklaart in het openbaar dat alle decretale en reglementaire voorschriften werden nageleefd.

Artikel 40 – Het doctoraatsdiploma

Het doctoraatsdiploma wordt bij voorkeur op de proclamatie, of anders uiterlijk twee maanden hierna, overgemaakt aan de doctorandus.

Afdeling VI. De Ombudspersonen voor doctorandi

Artikel 41 De aanstelling van Ombudspersonen voor doctorandi (het doel)

Met het oog op de kwaliteitsvolle begeleiding van de doctorandi stelt de VUB drie Ombudspersonen voor doctorandi aan, met de bevoegdheden zoals hieronder bepaald. Iedere Ombudspersoon vervult zijn taken binnen het werkingsgebied van één Doctoral School en is werkzaam of werkzaam geweest op een faculteit binnen deze Doctoral School.

Artikel 42 – De aanstelling van Ombudspersonen voor doctorandi (de kandidaten)

§1. De Ombudspersonen voor doctorandi worden, op voorstel van de OZR, vóór het begin van elk academiejaar, door de Academische Raad aangesteld. Kandidaten moeten beschikken over voldoende aantoonbare ervaring in het begeleiden van doctorandi.

De kandidaat-ombudspersoon is hetzij ZAP-lid, hetzij emeritus met een opdracht na pensioen, met dien verstande dat een professor emeritus de functie van Ombudspersoon voor doctorandi slechts kan bekleden tot uiterlijk vijf jaar na het bereiken van het emeritaat.

§2. De Ombudspersonen voor doctorandi kunnen, wanneer dit noodzakelijk is, elkaar assisteren in (de behandeling van) dossiers of dossiers van elkaar overnemen.

§3. Het mandaat van de Ombudspersonen voor doctorandi is onverenigbaar met de functie van (vice)rector, (vice)decaan, (plaatsvervangend) lid van de AR, (plaatsvervangend) lid van de OZR of (plaatsvervangend) lid van een commissie voor de doctoraatsopvolging.

§4. De namen van de Ombudspersonen voor doctorandi, alsmede waar en wanneer zij te bereiken zijn, worden bekendgemaakt door een jaarlijks rondschrijven, dat onder andere gericht is aan alle doctorandi.

Artikel 43 De opdracht van de Ombudspersonen voor doctorandi

De Ombudspersonen voor doctorandi nemen opmerkingen en klachten in ontvangst van doctorandi en beoordelen deze. Daar waar deze toezien op moeilijkheden in de betrekkingen met de promotor(en) of de (I)CDO, of op moeilijkheden bij de voorbereiding en de uitvoering van het doctoraal onderzoek kunnen de Ombudspersonen voor doctorandi er vervolgens toe besluiten:

- De aard van voornoemde opmerkingen en klachten nader te onderzoeken;
- op verzoek van de doctorandus te bemiddelen tussen de doctorandus en de promotor(en), de voorzitter van de (I)CDO, de decaan, de voorzitter van de doctoraatsjury, of de leden van het academisch personeel of de Administratief Secretaris, met als doel een minnelijke schikking van het conflict;
- rapport uit te brengen van hun bevindingen in de vorm van analyses, adviezen of aanbevelingen, conform artikel 46 van dit reglement.

Artikel 44 – De werkwijze van de Ombudspersonen

§1. De Ombudspersonen voor doctorandi houden een register bij van alle ontvangen opmerkingen en klachten in vertrouwelijke dossiers. De Ombudspersonen voor doctorandi zijn tot geheimhouding en discretie verplicht.

§2. De Ombudspersonen voor doctorandi bepalen in overleg met de betrokken doctorandus op welke wijze aan een contactname door de doctorandus gevolg wordt gegeven. Na een eerste mondelinge contactname wordt overwogen of een verdere procedure nodig is. Aan een schriftelijke bevestiging van een klacht wordt steeds schriftelijk gevolg gegeven.

§3. Ombudspersonen voor doctorandi stellen in het algemeen bij de (schriftelijke) opmerkingen en klachten, genoemd in artikel 43, zo spoedig mogelijk een minnelijke regeling voor. De doctorandus wordt onmiddellijk en schriftelijk van dit voorstel op de hoogte gebracht.

§4. Indien een Ombudspersoon voor doctorandi in hoofdorde lid is van dezelfde onderzoeksgroep als de doctorandus die een beroep doet op de Ombudspersoon, of indien er een te nauwe betrokkenheid van de Ombudspersoon wordt bevonden, treedt één van de andere Ombudspersonen voor doctorandi op.

§5. De Ombudspersonen voor doctorandi dragen er zorg voor dat opmerkingen en klachten die gemeld worden, maar waarvan de Ombudspersonen van mening zijn dat deze niet binnen het werkingsgebied van de Ombudspersonen voor doctorandi vallen, direct doorgegeven worden aan het juiste meldpunt, mits de meldende persoon hiermee akkoord gaat in het licht van de geboden waarborgen.

Artikel 45 – Het inzagerecht van de Ombudspersonen voor doctorandi

De Ombudspersonen voor doctorandi hebben het recht voor de uitoefening van hun opdracht:

- 1° betrokken te worden bij de besprekingen van de commissies voor de doctoraatsopvolging;
- 2° alle gegevens te raadplegen die nodig zijn om uitoefening te geven aan het bepaalde in artikel 43 en 44;
- 3° data in te kijken van de jaarlijkse PhD-survey indien de facultaire verantwoordelijke daartoe adviseert.

Artikel 46 – De verslaggeving door de Ombudspersonen voor doctorandi

§1. Over hun activiteiten van het afgelopen academiejaar brengen de Ombudspersonen voor doctorandi jaarlijks, vóór 15 november, verslag uit aan de Academische Raad. Voorafgaandelijk wordt dit verslag voorgelegd aan de OZR. In het verslag wordt een numeriek overzicht weergegeven van alle contactopnamen en van alle gevallen waarin daadwerkelijk werd bemiddeld, zonder de vertrouwelijkheidsplicht te schenden.

§2. De Ombudspersonen voor doctorandi kunnen driemaandelijks een rapport bezorgen aan de vicerector Onderzoeksbeleid.

§3. Indien een Ombudspersoon voor doctorandi van oordeel is dat er zaken zijn die zodanig ernstig zijn dat deze gemeld moeten worden, rapporteert deze dit direct aan de vicerector Onderzoeksbeleid.

Afdeling VII. De beroepsmogelijkheden

Artikel 47 – Het beroep tegen materiële vergissingen

§1. Als bij een studievoortgangsbepaling een materiële vergissing wordt vastgesteld, wordt dit binnen 10 kalenderdagen, na de dag waarop deze is genomen, formeel gemeld bij de decaan.

§2. Een vergissing die niet leidt tot een minder gunstige beslissing ten aanzien van de doctorandus, wordt door de decaan rechtgezet. De correctie wordt aan de doctorandus meegedeeld en wordt afdoende gedocumenteerd binnen de faculteit.

§3. Als de vastgestelde vergissing wel leidt tot een minder gunstige beslissing ten aanzien van de doctorandus, dient de vergissing te worden rechtgezet door de instantie die de oorspronkelijke beslissing heeft genomen. Desgevallend wordt deze door de decaan zo snel mogelijk samengeroepen. De correctie wordt aan de doctorandus meegedeeld en wordt afdoende gedocumenteerd binnen de faculteit.

Artikel 48 – De beslissingen waartegen beroep kan worden aangetekend

Tegen beslissingen zoals beschreven in artikel 17, §4, artikel 30, §3 en artikel 37 kan intern en extern beroep worden aangetekend. Extern beroep kan slechts worden aangetekend wanneer de voorziene interne beroepsmogelijkheden zijn uitgeput.

Artikel 49 – De samenstelling van de interne beroepsinstantie

§1. Per faculteit of per opleiding wordt een beroepsinstantie opgericht die bevoegd is om kennis te nemen van alle interne beroepen ingesteld binnen de desbetreffende faculteit of opleiding tegen de beslissingen zoals beschreven in artikel 17, §4, artikel 30, §3 en artikel 37.

§2. De beroepsinstantie omvat minstens één ZAP-lid en twee andere leden van het academisch personeel met relevante ervaring in het begeleiden van doctorandi in het betreffende, of een direct verwant, vakgebied. De leden van de beroepsinstantie duiden in hun midden een voorzitter aan.

§3. Als leden met enkel raadgevende stem worden uitgenodigd om deel te nemen aan de beroepsinstantie:

- Een lid van RTDO;
- Eén van de Ombudspersonen voor doctorandi. Indien de Ombudspersoon voor doctorandi dit wenst, kan deze middels een gemotiveerd schrijven aan de voorzitter het lidmaatschap van de beroepsinstantie weigeren.
- Een jurist van het departement Research en Datamanagement.

§4. De verdere samenstelling van de beroepsinstantie kan nader uitgewerkt worden in het aanvullend facultair doctoraatsreglement.

Aan de faculteit GF bestaat de beroepscommissie uit bovenvernoemde personen, alsook één voorzitter van een FDC subcommissies die niet uit dezelfde discipline afkomstig is als de discipline van de doctorandus die beroep aantekent.

Artikel 50 – De procedure van intern beroep, met uitzondering van de beslissing houdende redelijke aanpassing

§1. Tegen beslissingen zoals beschreven in artikel 17, §4, artikel 30, §3 en artikel 37 , waarvan de doctorandus of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan hij beroep aantekenen bij het bureau van de betreffende decaan. Het beroep moet worden ingesteld binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat op:

- 1° in het geval van een examenbeslissing: de dag na deze van de kennisgeving of proclamatie;
- 2° in het geval van een andere studievoortgangsbepaling: de dag na de kennisgeving van de genomen beslissing aan de doctorandus.

§2. De doctorandus dient binnen de genoemde vervaltermijn van zeven kalenderdagen het verzoek feitelijk te onderbouwen en de ingeroepen bezwaren te motiveren. Doet hij dit niet, dan wordt zijn beroep automatisch als onontvankelijk beschouwd, voor zover er geen andere grieven zijn en voor zover er nog geen feitelijke omschrijving van de ingeroepen bezwaren opgenomen was.

§3. Op straffe van onontvankelijkheid wordt het beroep ingesteld door middel van een ondertekend en gedagtekend verzoekschrift dat per aangetekend schrijven wordt ingediend bij de voorzitter van de betrokken beroepsinstantie. In het verzoekschrift wordt minstens de identiteit van de betrokken doctorandus, de bestreden beslissing(en) en een feitelijke omschrijving en motivering van de ingeroepen bezwaren opgenomen. De doctorandus verstuurt tegelijkertijd een identieke elektronische versie van het verzoekschrift, ten titel van inlichting, via e-mail naar het e-mailadres aangegeven in het aanvullend facultair doctoraatsreglement. Als datum van het beroep geldt de datum van postmerk van de aangetekende zending.

*Aan de faculteit GF dient het beroep per aangetekend schrijven opgestuurd te worden naar:
Voorzitter van de Interne Beroepscommissie,
P/a Chantal Vermoesen
Vrije Universiteit Brussel
Faculteit Geneeskunde en Farmacie
Laarbeeklaan 103
1090 Brussel
Tegelijkertijd dient een identieke elektronische versie van het verzoekschrift ingediend te worden op volgend e-mailadres: Chantal.Vermoesen@vub.be.*

§4. De doctorandus, of de persoon op wie de beslissing betrekking heeft, heeft het recht om door de beroepsinstantie gehoord te worden. De beroepsinstantie bepaalt of dit hoorrecht schriftelijk of mondeling wordt uitgeoefend. De doctorandus kan zich tijdens een mondelinge behandeling van zijn beroep laten bijstaan. Bij dit gesprek zal de secretaris van de beroepsinstantie aanwezig zijn die verkorte notulen opstelt van de verklaringen, welke ter ondertekening aan de doctorandus voorgelegd kunnen worden. Indien de voorzitter dit noodzakelijk acht voor een redelijke en billijke beoordeling van het beroep, worden deze notulen ter reactie voorgelegd aan de betrokken begeleiders of promotoren.

§5. Het beroep leidt tot:

- 1° de gemotiveerde afwijzing van het beroep door de voorzitter van de betrokken beroepsinstantie op grond van onontvankelijkheid ervan, of
- 2° een beslissing van de beroepsinstantie, die de oorspronkelijke beslissing op

gemotiveerde wijze bevestigt of herziet.

§6. De beslissing in toepassing van §5 wordt aan de doctorandus en aan de persoon op wie de beslissing betrekking heeft ter kennis gebracht binnen een termijn van 20 kalenderdagen, die ingaat de dag na deze waarop het beroep is ingesteld. Deze kennisgeving bevat de mogelijkheid tot het aantekenen van extern beroep en de relevante termijnen hiervoor. De beslissingen genomen in toepassing van §5 worden door de decaan aan de Ombudspersoon voor doctorandi van de betreffende Doctoral School medegedeeld.

§7. Tegen de beslissing genomen in toepassing van §5 is een beroep bij de Raad voor betwistingen inzake studievoortgangsbepalingen mogelijk.

Artikel 51 – De procedure van intern beroep bij een beslissing tot weigering van redelijke aanpassingen

§1. Tegen een beslissing tot weigering van redelijke aanpassingen van onderwijsactiviteiten en examenactiviteiten voor een doctorandus met functiebeperkingen, waarvan een doctorandus meent dat deze is aangetast door een schending van het recht, kan de doctorandus intern beroep aantekenen. Dit beroep moet worden aangetekend bij het bureau van de betreffende decaan, binnen een vervaltermijn van zeven kalenderdagen, die ingaat de dag na de kennisgeving van de beslissing.

§2. De interne beroepsprocedure leidt tot een gemotiveerde beslissing die bindend is voor iedereen binnen de instelling. De doctorandus heeft hierbij het recht om gehoord te worden. Een Ombudspersoon voor doctorandi, alsook een jurist van het departement Research en Datamanagement kunnen hierbij aanwezig zijn.

§3. De beslissing in toepassing van §2 wordt aan de doctorandus ter kennis gebracht binnen een termijn van één maand, die ingaat de dag na deze waarop het beroep is ingesteld. De beslissing wordt meegedeeld aan de bevoegde Ombudspersoon voor doctorandi.

Afdeling IIX. De bijzondere doctoraten

Titel 1. Algemene bepalingen

Artikel 52 - Het toepassingsgebied en het uitgangspunt van de afdeling

§1. In deze afdeling worden behandeld: het gezamenlijk doctoraat ("*Joint PhD*"), het interdisciplinair doctoraat en het doctoraat in de Kunsten.

§2. Al hetgeen eerder is bepaald in dit reglement is onverminderd van toepassing op gezamenlijke doctoraten, interdisciplinaire doctoraten en doctoraten in de Kunsten, tenzij in deze afdeling nadrukkelijk van deze eerdere bepalingen wordt afgeweken.

Artikel 53 – De samenstelling van de ICDO

De ICDO bestaat uit de drie directeurs van de Doctoral Schools, de vicerector Onderwijs- en Studentenbeleid en de vicerector Onderzoeksbeleid, aangevuld met ten minste één lid van het Overig Academisch Personeel, dat een raadgevende stem heeft .

Titel 2. Het gezamenlijk doctoraat ("*Joint PhD*")

Artikel 54 - Het doctoraatscontract

§1. Bij de aanvang van een gezamenlijk doctoraat wordt er zo spoedig mogelijk een doctoraatscontract ("*Joint PhD-contract*") opgesteld. Een conceptversie van het doctoraatscontract moet uiterlijk één (1) jaar voor de neerlegging van het proefschrift zijn opgesteld en overhandigd aan de partnerinstelling.

§2. In voornoemd doctoraatscontract ("*Joint PhD-contract*") kan worden afgeweken van bepalingen in dit reglement en in het relevante facultaire doctoraatsreglement, mits elke afwijking in een concreet dossier goedgekeurd wordt door het bevoegde facultaire orgaan en enkel voor zover ze niet in strijd is met vigerende decreten.

Artikel 55 - De graad van doctor bij een gezamenlijk doctoraat

Het aanvullend facultair doctoraatsreglement bepaalt welk diploma tot welke academische graad van doctor toegang verleent in het geval van een gezamenlijk doctoraat.

Artikel 56 - De leiding en de verantwoordelijkheid voor een gezamenlijk doctoraat

In geval van een gezamenlijk doctoraat moet het doctoraatsproefschrift mede worden voorbereid onder de leiding en verantwoordelijkheid van een lid van het ZAP van de partnerinstelling, al dan niet bijgestaan door:

- 1° een promotor, ZAP extern aan de VUB;
- 2° een promotor, ZAP emeritus van de VUB;
- 3° een promotor, niet-ZAP mét een doctoraat op proefschrift.

Artikel 57 - Het opvolgingsverslag bij een gezamenlijk doctoraat

In het kader van een gezamenlijk doctoraat kan, indien de VUB geen hoofdinstantie is, voor het opstellen en indienen van het jaarlijkse opvolgingsverslag, volstaan worden met het om die reden ingevulde template van de andere instantie.

Artikel 58 De taal van het proefschrift

§1. Het proefschrift in het kader van een gezamenlijk doctoraat wordt opgesteld en verdedigd in de taal bepaald in het door alle betrokken partijen ondertekende doctoraatscontract.

§2. Wat betreft de openbare verdediging kan van voorafgaande paragraaf worden afgeweken wanneer de doctorandus hiervoor toestemming heeft bekomen van de doctoraatsjury.

Artikel 59 - De verdediging van het proefschrift van een gezamenlijk doctoraat

Voor de verdediging van het proefschrift van een gezamenlijke doctoraat kan in het afgesloten doctoraatscontract afgeweken worden van de organisatie van de interne verdediging. Het aanvullend facultair doctoraatsreglement bepaalt onder welke voorwaarden deze uitzondering wordt toegestaan. De expliciete goedkeuring van het bevoegde facultaire orgaan, zoals bepaald in artikel 54, paragraaf 2, is voor een dergelijke afwijking niet vereist.

Artikel 60 - De neerlegging van het proefschrift van een gezamenlijk doctoraat

De verplichtingen van artikel 23 met betrekking tot het neerleggen van het doctoraatsproefschrift gelden evenzeer voor de doctorandus in het kader van een gezamenlijk doctoraat, indien de doctorandus het doctoraatsexamen aan de VUB openbaar wenst te verdedigen. De verplichte neerlegging van het doctoraatsproefschrift in elektronische vorm geldt onverkort voor de doctorandus in het kader van een gezamenlijk doctoraat, ongeacht de locatie van de openbare verdediging.

Artikel 61 De jurysamenstelling bij een gezamenlijk doctoraat

§1. De doctoraatsjury van een gezamenlijk doctoraat bestaat uit de promotoren en daarnaast minstens vier andere stemmen. Elke partnerinstelling wordt in deze doctoraatsjury vertegenwoordigd door minstens twee stemmen, waaronder de promotor. Indien er meerdere promotoren zijn per partnerinstelling hebben die promotoren samen één stem. Daarnaast dienen minstens twee externe leden in de doctoraatsjury te zetelen die aan geen van de partnerinstellingen verbonden zijn.

§2. De leden verbonden aan de VUB worden door het bevoegde facultaire orgaan aangesteld. De voorzitter en de externe leden van deze doctoraatsjury worden aangeduid overeenkomstig de bepalingen van het doctoraatscontract.

§3. De begeleidingscommissie mag niet de meerderheid van de stemmen vormen in de doctoraatsjury. Schriftelijke adviezen worden niet meegenomen in de stemming. Artikel 27, §1, §3, §5 en §6, en artikel 73 §1 zijn onverkort van toepassing op gezamenlijke doctoraten.

Artikel 62 – De verdediging van het proefschrift bij een gezamenlijk doctoraat

De verdediging van een gezamenlijk doctoraat vindt plaats in de lokalen van de hoofdinstelling van de doctorandus, tenzij in het doctoraatscontract anders werd overeengekomen.

Artikel 63 – Verplichte doctoraatsopleiding

Zoals vermeld in artikel 18 bepaalt het Doctoral Schools Reglement welke categorieën van doctorandi van de verplichte doctoraatsopleiding kunnen worden vrijgesteld en welke procedure daarvoor moet worden gevolgd. Dat is onder meer het geval voor doctorandi met een gezamenlijk doctoraat waarbij de VUB niet de hoofdinstelling is.

Titel 3. Het interdisciplinair doctoraat en het doctoraat in de kunsten

Artikel 64 – De toelating tot een interdisciplinair doctoraat

§1. Het bevoegde facultaire orgaan zal bij elke toelatingsaanvraag voor een interdisciplinair doctoraat de diplomavereisten evalueren conform artikels 6 en 7. Het bevoegde facultaire orgaan kan, indien het dit wenst, de ICDO verzoeken een advies uit te brengen in een concreet geval.

§2. De bevoegdheid om te oordelen of een doctoraat al dan niet een interdisciplinair karakter heeft, berust bij de ICDO.

Artikel 65 – De toelating tot een doctoraat in de kunsten

§1. Om toegelaten te worden tot de voorbereiding van het doctoraat in de kunsten moet de kandidaat in principe houder zijn van een masterdiploma van een opleiding in de studiegebieden van de audiovisuele kunsten, muziek, podiumkunsten, literatuur, architectuur of beeldende kunsten. Hierbij kan het niet-bindend advies van het Kunstenplatform Brussel ingewonnen worden, voor wat betreft doctoraten ingebed in de gemeenschappelijke onderzoeksomgeving VUB en EhB Schools of Arts, KCB en RITCS.

§2. Kandidaten die niet in het bezit zijn van een masterdiploma (of hiermee gelijkgesteld) in één van de hierboven vermelde studiegebieden, kunnen worden toegelaten tot dit doctoraat, indien uit een bekwaamheidsonderzoek naar EVC's door het bevoegde facultaire orgaan de erkenning mogelijk blijkt van competenties als zijnde op algemene wijze van masterniveau in het domein van de kunsten. Het bevoegde facultaire orgaan kan, indien het dit wenst, aan de ICDO verzoeken een advies uit te brengen in een concreet geval.

Artikel 66 – De toelatingsaanvraag tot een doctoraat in de kunsten en het bijkomend onderzoek

In het geval van een toelatingsaanvraag voor het doctoraat in de kunsten kan het bevoegde facultaire orgaan bijkomend onderzoek uitvoeren of een nader examen afnemen, zoals deze beschreven in artikelen 6 en 7. Het bevoegde facultaire orgaan kan, indien het dit wenst, aan de ICDO vragen een advies uit te brengen of het onderzoek of examen te organiseren in een concreet geval.

Artikel 67 – De toelating tot de voorbereiding van het doctoraat in de kunsten

In het geval van een doctoraat in de kunsten in samenwerking met de EhB wint het bevoegde facultaire orgaan voorafgaandelijk het advies in van het Kunstenplatform Brussel.

Artikel 68 – De doctoraatsopleiding bij de bijzondere doctoraten

§1. Het bevoegde facultaire orgaan kan, op basis van de toelatingsaanvraag van de kandidaat, voor het doctoraat in de kunsten of voor een interdisciplinair doctoraat de doctoraatsopleiding, of een deel ervan, verplicht maken of, voor doctorandi voor wie de doctoraatsopleiding verplicht is, bijkomende opleidingsverplichtingen opleggen. In dat geval is het voltooiën van dat voormelde verplichte opleidingspakket een voorwaarde om te kunnen worden toegelaten tot de verdediging van het doctoraatsproefschrift. Het bevoegde facultaire orgaan kan, indien het dit wenst, aan de ICDO vragen in een concreet geval een advies uit te brengen hieromtrent.

§2. Het bevoegde facultaire orgaan kan een maximale termijn voorzien waarbinnen dit opleidingspakket moet zijn afgelegd.

Artikel 69 – De opvolging van doctoraten in de kunsten en interdisciplinaire doctoraten

In het geval van een interdisciplinair doctoraat over de faculteitsgrenzen heen of een doctoraat in de kunsten, waakt de ICDO over het vlotte verloop van het doctoraat. Voor de opvolging van de doctoraten in de kunsten wordt de ICDO aangevuld met de voorzitter van het Kunstenplatform Brussel, die optreedt als adviserend lid.

Artikel 70 – De leiding en de verantwoordelijkheid over een doctoraat in de kunsten

In aanvulling op artikel 11 is er in het geval van het doctoraat in de kunsten, naast de VUB ZAP-promotor(en), steeds een promotor die de artistieke begeleiding waarneemt. Deze artistieke promotor is vrijgesteld van de voorwaarde om houder te zijn van de graad van doctor op proefschrift.

Artikel 71 – De begeleidingscommissie bij een doctoraat in de kunsten

De begeleidingscommissie voor een doctoraat in de kunsten bestaat uit de promotoren en minimaal één extra lid. De artistiek promotor wordt gerekend tot de promotoren en kan dus niet fungeren als het extra lid.

Artikel 72 – Het doctoraatsproefschrift bij een doctoraat in de kunsten

§1. In geval van het doctoraat in de kunsten vormt het proefschrift een geheel bestaande uit twee componenten die elk volwaardig in rekening moeten worden gebracht:

- 1° een artistiek gedeelte, dat bestaat uit het geheel aan artistieke resultaten dat tijdens het onderzoek naar voren gekomen is en gepresenteerd op een wijze die eigen is aan het betreffende artistieke proces.
- 2° een discursief gedeelte, dat bestaat uit een relevante reflectie op het eigen artistiek proces, op de methodologie en op de vaardigheden waarop een beroep gedaan werd, en dit op academisch verantwoorde wijze en rekening houdend met de specificiteit van artistiek onderzoek.

§2. Deze twee componenten moeten een oorspronkelijk proefschrift opleveren zoals hierboven in dit artikel beschreven. Deze bepaling geldt ook voor de realisaties in het artistiek gedeelte van het proefschrift.

§3. Het proefschrift, bestaande uit het artistiek gedeelte en het discursief gedeelte moet voorgelegd worden op een dusdanige manier dat het geheel en zijn onderdelen controleerbaar en reproduceerbaar zijn, voor zover de eigenheid van het artistieke onderzoek dit toelaat.

§4. Het artistieke gedeelte van het proefschrift van het doctoraat in de Kunsten wordt vrijgesteld van de in artikel 24 gestelde verplichting tot het verlenen van een niet-exclusieve toestemming om het doctoraat te reproduceren en aan het publiek mee te delen. Het verlenen van deze toestemming wordt nastrevenswaardig geacht maar niet verplicht gesteld.

Artikel 73 – De aanvraag tot het afleggen van het doctoraatsexamen

De doctorandus die een interdisciplinair doctoraat of een doctoraat in de kunsten voorbereidt, richt zijn of haar schriftelijke aanvraag tot het afleggen van het doctoraatsexamen aan de decaan van de faculteit waaraan hun ZAP-promotor in hoofdorde verbonden is.

Artikel 74 – De jurysamenstelling

§1. Indien het gaat om een interdisciplinair doctoraat over de faculteitsgrenzen heen, dient van elke faculteit betrokken bij het interdisciplinaire doctoraat ten minste één lid van het Zelfstandig Academisch Personeel in de doctoraatsjury te zetelen.

§2. Indien het een doctoraat in de kunsten betreft dat in samenwerking met de EHB tot stand is gekomen, gaat het voorstel tot de samenstelling van de doctoraatsjury van de promotor vergezeld met het niet-bindend advies van het Kunstenplatform Brussel.

Artikel 75 – De verdediging van het doctoraatsproefschrift bij een doctoraat in de kunsten

In het geval van een doctoraat in de kunsten zijn de toonmomenten die deel uitmaken van het doctoraatsexamen niet gebonden aan de tijds- en locatierestricties genoemd in artikelen 33 en 34.

Afdeling IX. Algemene en slotbepalingen

Artikel 76 – De vakantieperioden

Voor de berekening van de geldende termijnen in dit reglement, met uitzondering van Afdeling VII, worden academische verloven en de periode tussen 15 juli en 15 augustus niet meegerekend.

Artikel 77 – De inwerkingtreding van dit reglement

Dit reglement treedt, na goedkeuring door de Academische Raad, in werking op 1 januari 2019, met uitzondering van de bepalingen van Afdeling VI die in werking treden op 1 oktober 2018.

Doctoraten waarvan het proefschrift neergelegd is voor 1 januari 2019, worden geëxamineerd, verdedigd en, indien van toepassing, geproclameerd volgens de bepalingen van het Centraal Reglement voor de toekenning van de graad van Doctor zoals deze van kracht waren op het moment van neerlegging.

BIJLAGE I De academische graden van doctor

De VUB reikt de volgende academische graden van doctor uit:

	Nederlandse benaming	Engelse benaming
1	Doctor in de wijsbegeerte en de moraalwetenschappen	Doctor of Philosophy and Moral Sciences
2	Doctor in de taalkunde	Doctor of Linguistics
3	Doctor in de letterkunde	Doctor of Literary Studies
4	Doctor in de taal- en letterkunde	Doctor of Linguistics and Literary Studies
5	Doctor in de toegepaste taalkunde: Journalistiek	Doctor of Applied Linguistics: Journalism Studies
6	Doctor in de toegepaste taalkunde: Vertaalwetenschap	Doctor of Applied Linguistics: Translation Studies
7	Doctor in de toegepaste taalkunde: Tolkwetenschap	Doctor of Applied Linguistics: Interpreting Studies
8	Doctor in de geschiedenis	Doctor of History
9	Doctor in de kunstwetenschappen en de archeologie	Doctor of Art Studies and Archaeology
10	Doctor in de kunstwetenschappen en de archeologie: cultureel erfgoed studies	Doctor of Art Studies and Archaeology: Cultural Heritage Studies
11	Doctor in de rechten	Doctor of Laws
12	Doctor in het notariaat	Doctor of Notarial Law
13	Doctor in de criminologische wetenschappen	Doctor of Criminology
14	Doctor in de psychologische wetenschappen	Doctor of Psychology
15	Doctor in de pedagogische wetenschappen	Doctor of Educational Sciences
16	Doctor in de pedagogische wetenschappen: agogische wetenschappen	Doctor of Adult Educational Sciences
17	Doctor in de economische wetenschappen	Doctor of Economics
18	Doctor in de toegepaste economische wetenschappen	Doctor of Business Economics
19	Doctor in de toegepaste economische wetenschappen: handelsingenieur	Doctor of Business Economics
20	Doctor in de politieke wetenschappen	Doctor of Political Science
21	Doctor in de sociale wetenschappen: sociologie	Doctor of Sociology

22	Doctor in de media- en communicatiestudies	Doctor of Media and Communication Studies
23	Doctor in de media- en communicatiestudies: journalistieke studies	Doctor of Media and Communication Studies: Journalism Studies
24	Doctor in de bewegings- en sportwetenschappen	Doctor in Movement and Sport Sciences
25	Doctor in de revalidatiewetenschappen en de kinesitherapie	Doctor in Rehabilitation Sciences and Physiotherapy
26	Doctor in de wetenschappen	Doctor of Sciences
27	Doctor in de bio-ingenieurswetenschappen	Doctor of Bio-Engineering Sciences
28	Doctor in de ingenieurswetenschappen	Doctor of Engineering Sciences
29	Doctor in de industriële ingenieurswetenschappen	Doctor of Engineering Technology
30	Doctor in de medische wetenschappen	Doctor of Medical Sciences
31	Doctor in de sociale gezondheidswetenschappen	Doctor of Social Health Sciences
32	Doctor in de tandheelkunde	Doctor of Dentistry
33	Doctor in de farmaceutische wetenschappen	Doctor of Pharmaceutical Sciences
34	Doctor in de gerontologie	Doctor of Gerontology
35	Doctor in de kunsten	Doctor of Arts
36	Doctor in de interdisciplinaire studies *	Doctor of Interdisciplinary Studies *
37	Doctor in gender en diversiteit	Doctor of Gender and Diversity
38	Doctor in de Wereldwijde gezondheidszorg, humanitaire hulp en rampengeneeskunde	Doctor of Global Health, Humanitarian Aid and Disaster Medicine

* De titel / benaming van de opleiding wordt steeds aangevuld met de exacte combinatie van studiegebieden die betrekking hebben op de inhoud van het doctoraat.

BIJLAGE II HET CHARTER VOOR DE ONDERZOEKER

CONTEXT

De VUB heeft in december 2005 de aanbevelingen van de Europese Commissie van 11 maart 2005 betreffende het Europese Handvest voor Onderzoekers en betreffende een Gedragscode voor de Rekrutering van Onderzoekers onderschreven.

In 2011 bekam de VUB het HR Excellence in Research label, na de verdere interne implementatie van het Europese Handvest voor Onderzoekers en van de 'Code of Conduct for Researchers' van de EU. Het Europese Handvest vormt het raamwerk voor het VUB personeelsbeleid inzake onderzoek. De algemene beginselen en vereisten, vermeld in dit Europese Charter, worden dan ook opgenomen als basis voor een goede wetenschappelijke praktijk en cultuur.

De VUB heeft in haar onderzoeksbeleid permanent aandacht voor het behouden en bevorderen van een goede wetenschappelijke praktijk. Bewustmaking en preventie, maar ook het hanteren van een procedure tot behandeling van klachten inzake inbreuken op de wetenschappelijke integriteit, maken deel uit van dit onderzoeksbeleid.

Een andere belangrijke pijler van het onderzoeksbeleid is bewustmaking via de opleiding van de (PhD) vorser.

Dit Handvest wordt eveneens opgesteld in het kader van de voorwaarden geformuleerd in CAO IV van het Hoger Onderwijs en in bijzonder inzake:

- het blijvend sensibiliseren, vormen en responsabiliseren van vorsers inzake de correcte wetenschappelijke praktijk;
- de verwachtingen die doctorandi, promotoren en andere stakeholders hebben ten overstaan van elkaar met betrekking tot de wetenschappelijke praktijk in het algemeen en met betrekking tot het doctoraat in het concreet.

In deze tekst wordt beschreven wat wordt verstaan onder 'inbreuken op de wetenschappelijke integriteit'. Daarnaast wordt in detail beschreven wat wordt verstaan onder 'goede wetenschappelijke praktijk', uitgaande van een aantal profielschetsen, m.n.

- Profiel van de goede onderzoeker
- Profiel van de goede wetenschappelijke auteur
- Profiel van de goede peer reviewer
- Profiel van de goede promotor

Inhoudstafel

<u>I. ALGEMENE BEGINSELEN</u>	39
EUROPEES CHARTER VAN DE ONDERZOEKER	39
PERSONEELSREGLEMENTEN VUB.....	41
ONDERZOEKSBELEID	41
<u>II. INBREUK OP DE WETENSCHAPPELIJKE INTEGRITEIT</u>	42
DEFINITIE	42
<u>III. GOEDE WETENSCHAPPELIJKE PRAKTIJK</u>	43
<u>IV. DE GOEDE ONDERZOEKER</u>	44
PUBLICATIE, EEN MORELE PLICHT	44
INTERNATIONALE SCREENING & ZICHTBAARHEID	45
OCTROOLITERATUUR	45
<u>V. PROFIEL VAN DE GOEDE ONDERZOEKER</u>	45
<u>VI. DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR</u>	46
<u>VII. PROFIEL VAN DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR</u>	47
<u>VIII. PROFIEL VAN DE GOEDE PEER REVIEWER</u>	48
<u>IX. PROFIEL VAN DE GOEDE PROMOTOR</u>	48

I. ALGEMENE BEGINSELEN

Europees Charter van de Onderzoeker

Het Europese Handvest van de Onderzoeker gaat uit van volgende algemene principes :
Uittreksel uit 'The European Charter for Researchers – The Code of Conduct for Recruitment of Researchers' (ISBN 92-894-9311-9):

General Principles and Requirements applicable to Researchers:

Vrijheid van onderzoek

Onderzoekers moeten hun onderzoek richten op het welzijn van de mensheid en op het verleggen van de grenzen van de wetenschappelijke kennis, en genieten hierbij de vrijheid van gedachten en meningsuiting en de vrijheid om methoden te identificeren voor het oplossen van problemen, overeenkomstig erkende ethische beginselen en praktijken.

Onderzoekers zouden echter de beperkingen aan deze vrijheid moeten erkennen die kunnen ontstaan uit bijzondere omstandigheden in verband met onderzoek (inclusief supervisie/begeleiding/beheer) of operationele beperkingen, bijvoorbeeld om budgettaire of infrastructurale redenen of, met name in de industriële sector, om redenen van bescherming van de intellectuele eigendom. Dergelijke beperkingen mogen evenwel niet indruisen tegen erkende ethische beginselen en praktijken, waaraan onderzoekers zich dienen te houden.

Ethische beginselen

Onderzoekers dienen zich te houden aan de aan hun discipline(s) eigen erkende ethische praktijken en fundamentele ethische beginselen en aan de ethische normen zoals vastgelegd in de verschillende nationale, sectorale of institutionele ethische codes.

Professionele verantwoordelijkheid

Onderzoekers moeten hun uiterste best doen om ervoor te zorgen dat hun onderzoek relevant is voor de samenleving en geen onderzoek dupliceert dat eerder elders is verricht.

Zij moeten alle vormen van plagiaat vermijden en zich houden aan het beginsel van intellectuele eigendom en gezamenlijke gegevenseigendom bij onderzoek dat is uitgevoerd in samenwerking met supervisor(s) en/of andere onderzoekers. De noodzaak om nieuwe waarnemingen te valideren door aan te tonen dat experimenten reproduceerbaar zijn mag niet worden geïnterpreteerd als plagiaat, mits de te bevestigen gegevens expliciet worden genoemd.

Onderzoekers moeten ervoor zorgen dat, indien enig aspect van hun werk wordt gedelegeerd, de persoon aan wie het wordt gedelegeerd de bekwaamheid bezit om het uit te voeren.

Professionele houding

Onderzoekers moeten op de hoogte zijn van de strategische doelstellingen van hun onderzoeksomgeving en financieringsmechanismen en moeten alle nodige goedkeuringen hebben alvorens hun onderzoek te starten of ter beschikking gestelde hulpbronnen te gaan gebruiken.

Zij moeten hun werkgevers, financiers of supervisors op de hoogte brengen wanneer hun onderzoeksproject wordt vertraagd, opnieuw gedefinieerd of voltooid, of verwittigen indien het om welke reden dan ook vroeger moet worden beëindigd of wordt opgeschort.

Contractuele en wettelijke verplichtingen

Onderzoekers op alle niveaus moeten bekend zijn met de nationale, sectorale of institutionele regelingen met betrekking tot opleidings- en/of arbeidsvoorwaarden. Daartoe behoren regelingen inzake intellectuele eigendomsrechten en de vereisten en voorwaarden van enige sponsor of financiers, onafhankelijk van de aard van hun contract. Onderzoekers moeten zich aan dergelijke regelingen houden door de vereiste resultaten (bijvoorbeeld proefschrift, publicaties, octrooien, rapporten, ontwikkeling van nieuwe producten, enz.) te leveren zoals geregeld in de bepalingen van het contract of een equivalent document.

Verantwoordingsplicht

Onderzoekers moeten er zich bewust van zijn dat zij verantwoording schuldig zijn aan hun werkgevers, financiers of andere gerelateerde publieke of particuliere instanties alsook, op meer ethische gronden, aan de samenleving in haar geheel. In het bijzonder zijn onderzoekers gefinancierd met publieke middelen eveneens verantwoording schuldig voor het efficiënte gebruik van belastinggeld. Bijgevolg zouden zij zich dienen te houden aan de beginselen van deugdelijk, transparant en efficiënt financieel beheer en mee te werken bij geautoriseerde audits van hun onderzoek, ongeacht of deze worden uitgevoerd door hun werkgevers/financiers dan wel door ethische comités.

De methoden van verzameling en analyse, de output en, voor zover van toepassing, details betreffende de gegevens moeten openstaan voor intern en extern onderzoek, telkens wanneer dat nodig is en zoals gevraagd door de bevoegde autoriteiten.

Goede praktijken in onderzoek

Onderzoekers moeten te allen tijde veilige werkpraktijken volgen, in lijn met nationale wetgeving, inclusief het nemen van de nodige voorzorgsmaatregelen met het oog op gezondheid en veiligheid en schadeherstel bij belangrijke calamiteiten in zake de informatietechnologie, bijvoorbeeld door het opstellen van de juiste back-upstrategieën. Zij moeten ook op de hoogte zijn van de vigerende nationale wettelijke vereisten betreffende gegevensbescherming en geheimhouding, en de noodzakelijke stappen ondernemen om daaraan te allen tijde te voldoen.

Verspreiding, benutting van resultaten

Alle onderzoekers zouden er zorg voor moeten dragen, in overeenstemming met hun contractuele regelingen, dat de resultaten van hun onderzoek worden verspreid en benut, bijvoorbeeld bekendgemaakt, overgedragen aan andere onderzoeksomgevingen of, in voorkomende gevallen, op de markt gebracht. In het bijzonder van ervaren onderzoekers wordt verwacht dat zij het voorbeeld geven door ervoor te zorgen dat onderzoek vruchtbaar is en dat resultaten economisch of maatschappelijk worden benut of toegankelijk worden gemaakt voor het publiek (of beide) telkens wanneer zich de gelegenheid voordoet.

Publieke betrokkenheid

Onderzoekers zouden er zorg voor moeten dragen dat de samenleving in haar totaliteit op zodanige wijze met hun onderzoeksactiviteiten bekend wordt gemaakt dat deze te begrijpen zijn door niet-specialisten, waarmee het publieke begrip van wetenschap verbeterd wordt. Directe betrokkenheid met het publiek zal onderzoekers helpen bij het beter begrijpen van het publieke belang bij prioriteiten in zake wetenschap en technologie en ook van datgene wat het publiek bezighoudt.

Relatie met superviseurs

Onderzoekers moeten in hun opleidingsfase een gestructureerde en regelmatige relatie met hun supervisor(s) en faculteits/vakgroepvertegenwoordiger(s) tot stand brengen om ten volle van hun relatie met hen te kunnen profiteren.

Dit impliceert het houden van staten van alle werkvoortgang en onderzoeksbevindingen, het verkrijgen van terugkoppeling door middel van rapporten en seminars, het toepassen van dergelijke terugkoppeling en het werken in overeenstemming met overeengekomen schema's, mijlpalen, prestaties en/of onderzoeksoutput.

Supervisie en beheersplichten

Ervaren onderzoekers moeten speciale aandacht besteden aan hun veelzijdige rol als supervisor, mentor, loopbaanadviseur, leider, projectcoördinator, beheerder of wetenschapscommunicator. Zij zouden deze opdrachten moeten uitvoeren volgens de hoogste beroepsstandaarden. Met betrekking tot hun rol als supervisor of mentor van onderzoekers zouden ervaren onderzoekers een constructieve en positieve relatie moeten opbouwen met beginnende onderzoekers, ten einde de voorwaarden te stellen voor efficiënte kennisoverdracht en voor de verdere succesvolle ontwikkeling van de loopbaan van onderzoekers.

Voortgezette professionele ontwikkeling

Onderzoekers in alle stadia van de loopbaan zouden er naar moeten streven om voortdurend beter te worden door regelmatig hun vaardigheden en bekwaamheden bij te werken en uit te breiden. Dit kan op verschillende manieren worden bereikt inclusief, maar niet beperkt tot, formele opleiding, workshops, conferenties en e-leren.

Personeelsreglementen VUB

De leden van het Academisch Personeel onthouden zich van elk gedrag dat afbreuk doet aan de waardigheid van de persoon, of dat het vervullen van de zending van de universiteit zoals bepaald in het Organiek Statuut, in het gedrang brengt. In het bijzonder is de hoedanigheid van lid van het Academisch Personeel onverenigbaar met activiteiten waardoor de intellectuele integriteit wordt aangetast of waardoor de wetenschappelijke of academische deontologie wordt miskend.

Onderzoeksbeleid

In het Strategische Beleidsplan Onderzoek 2013-2017 van de Onderzoeksraad vormen wetenschappelijke integriteit en aandacht voor (de uitbouw van) een gezonde onderzoekscultuur belangrijke aandachtspunten.

In de vorming en loopbaanbegeleiding van onderzoekers gaat bijzondere aandacht naar het bijbrengen van een goede publicatiecultuur en het wijzen op het belang van wetenschappelijke integriteit.

Speciale aandacht verdient de publicatie-ethiek, aangezien wordt vastgesteld dat aangetoond wangedrag zich vaak situeert in het domein van auteurschap en manipulatie van gegevens.

Een prioriteit is de bewustmaking via de opleiding van de jonge vorsers, waarvoor een onderricht in de verschillende aspecten van onderzoeksethiek wordt ingebouwd in de Doctoraatsopleiding.

Het VUB valorisatiereglement bepaalt de vereisten inzake eigendomsresultaten.

Tot slot wordt verwezen naar het beleid van de Ethische Commissie Humane Wetenschappen, de Commissie voor Ethisch Proefdiergebruik en de Commissie Medische Ethiek van het UZ Brussel.

II. Inbreuk op de wetenschappelijke integriteit

Definitie

§1. Een inbreuk op de wetenschappelijke integriteit wordt omschreven als elke daad waarmee men zich ten onrechte de intellectuele eigendom of bijdragen van anderen toe-eigent, waarmee opzettelijk de vooruitgang van onderzoek wordt belemmerd of waardoor de wetenschappelijke verslaggeving kan worden gecorrumpereerd of de integriteit van de wetenschappelijke activiteiten kan worden aangetast. Drie hoofdtypes van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit kunnen worden onderscheiden:

- 1° Waarnemingen of resultaten verzinnen (fabrication)
Waarnemingen verzinnen die niet gebaseerd zijn op de voorgestelde methoden of volledig ingebeelde resultaten rapporteren die niet op effectieve waarnemingen zijn gebaseerd;
- 2° Met opzet of door onvoorzichtigheid onjuiste weergave of vervalsen van resultaten (falsification) :
  - a. onjuiste informatie meedelen of voorstellen;
  - b. een feit weglaten zodat met het voorgestelde geheel onjuiste informatie wordt verschaft;
  - c. waarnemingen of resultaten vervalsen, zijnde waarnemingen wijzigen of voorstellen op een manier die het eindresultaat beïnvloedt of onderzoeksresultaten op een wetenschappelijk onverantwoorde manier wijzigen of selecteren. Vervalsing omvat dus ook het weglaten van resultaten die essentieel zijn voor de bevindingen van het onderzoek;
  - d. statistische methoden verkeerd gebruiken om andere conclusies te bereiken dan deze die de gegevens rechtvaardigen;
  - e. resultaten of conclusies verkeerd interpreteren;
  - f. resultaten van anderen verkeerd weergeven.
- 3° Met opzet of door onvoorzichtigheid onjuiste toe-eigening (plagiarism):
  - a. een origineel onderzoeks idee of -voornemen of een originele observatie van een andere onderzoeker overnemen zonder diens goedkeuring of medewerking;
  - b. gestaafde beweringen of ideeën van anderen — onder de vorm van een door een andere onderzoeker opgesteld onderzoeksplan, -manuscript, -artikel of andere tekst — voorstellen, zij het geheel of gedeeltelijk, alsof het van zichzelf is, zonder

- c. toeschrijving zoals dit in het betrokken medium gebruikelijk is (plagiaat). Hieronder valt ook het zich ongerechtvaardigd voordoen als (mede)auteur;
- d. gebruik maken van informatie waarbij een verplichting tot vertrouwelijkheid wordt geschonden, b.v. in het kader van de evaluatie van een manuscript of subsidieaanvraag. Ook het schenden van een toezegging van anonimiteit valt hieronder;

§2. Daarnaast kunnen ook als inbreuk op wetenschappelijke integriteit worden beoordeeld:

- 1° Onzorgvuldig te werk gaan bij het verrichten of laten verrichten van onderzoek;
- 2° Subtielere dubieuze onderzoekspraktijken zoals het opnemen van auteurs die weinig of niets hebben bijgedragen, het meer dan één maal publiceren van delen van een onderzoek, (noot: gegevens uit een doctoraatsmanuscript kunnen wel nog voor publicatie worden aangeboden), het niet vermelden van een belangenconflict, het weglaten van ongewenste uitkomsten en andere praktijken die afwijken van de algemeen aanvaarde normen binnen de wetenschapspraktijk;
- 3° Met opzet en zonder toestemming onderzoeksgebonden eigendom van anderen wegnemen, hierop beslag leggen of materieel beschadigen, met inbegrip van (doch zonder beperking) apparatuur, reagens, biologische materialen, geschriften, gegevens, hardware, software, of andere substanties of toestellen gebruikt of geproduceerd in de loop van het onderzoek.

III. GOEDE WETENSCHAPPELIJKE PRAKTIJK

De verantwoordelijkheid voor een goede wetenschappelijke praktijk & preventie van wangedrag ligt:

- in de eerste plaats bij de vorsers zelf;
- bij de leidinggevende vorsers;
- bij de onderzoeksinstellingen;
- bij de onderzoeksorganisaties en beroepsverenigingen;
- bij de wetenschappelijke gemeenschap.

De onderzoeker moet op de hoogte worden gebracht van de richtlijnen van de instelling inzake goede wetenschappelijke praktijk en dient doordrongen te zijn van de verwerpelijkheid van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en daar ook naar te handelen.

Naast de vorsers zelf dragen de wetenschappelijke verenigingen en onderzoeksinstellingen een grote verantwoordelijkheid voor het in stand houden en bevorderen van een goede wetenschappelijke praktijk. In alle wetenschappelijke organisaties is het consequent bevorderen van een goede wetenschappelijke praktijk van groot belang. Wetenschappelijke integriteit wordt het best onderhouden door de ontwikkeling en de verspreiding van duidelijke gedragsreferenties in de wetenschap, b.v. via de opleiding, en door het stellen van voorbeelden in alle stadia van de wetenschappelijke ontwikkeling.

Een essentieel element is de instelling van systemen voor kwaliteitsevaluatie. Systemen van peer review — zij het bij het wetenschappelijk publiceren, bij de beoordeling van subsidieaanvragen of in het kader van bredere onderzoeksevaluaties — spelen immers ook een rol in de preventie van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en fraude als belangrijk

instrument voor kwaliteitszorg in het algemeen. Los van de eigen systematische evaluaties kan een instelling de vorsers aanmoedigen om hun onderzoek zoveel mogelijk te onderwerpen aan een beoordeling door internationale experts. Concreet kan dit inhouden dat bij voorkeur wordt gepubliceerd in internationale tijdschriften met een refereesysteem of dat maximaal gebruik wordt gemaakt van de mogelijkheden om het onderzoek tijdens internationale congressen voor te stellen. (in zoverre rekening is gehouden met de voorafgaande bescherming van valoriseerbaar onderzoek, zoals gestipuleerd in het VUB valorisatiereglement).

Het bijbrengen van goede wetenschappelijke praktijk en onderzoeksethiek wordt bij voorkeur reeds in de academische opleidingen opgenomen.

Het FRE omvat zes basisprincipes van ethisch verantwoord onderzoek:

Onderzoek moet worden ontworpen, beoordeeld en uitgevoerd met respect voor integriteit, kwaliteit en transparantie.

Onderzoekers en onderzoekssubjecten moeten in de regel volledig worden geïnformeerd over het doel, de methoden en de wijze waarop het onderzoek zal worden benut. Zij moeten weten wat hun rol in het onderzoek inhoudt en welke potentiële risico's aan het onderzoek verbonden zijn.

De vertrouwelijkheid van informatie die door de onderzoekssubjecten wordt verstrekt en de anonimiteit van respondenten moeten worden gerespecteerd.

Respondenten moeten vrijwillig deelnemen aan het onderzoek, vrij van elke vorm van dwang.

Schade aan respondenten en aan onderzoekers moet steeds worden voorkomen.

De onafhankelijkheid van het onderzoek moet duidelijk zijn. Als er (deels) conflicterende belangen bestaan of sprake is van partijdigheid, dan moet dit expliciet worden gemaakt.

Hieronder worden de verschillende aspecten van 'de goede vorser' belicht: als onderzoeker, auteur, peer reviewer en promotor.

IV. DE GOEDE ONDERZOEKER

Publicatie, een morele plicht

De publicatie van resultaten is een essentieel onderdeel van de onderzoeksactiviteiten. Een wetenschappelijke publicatie zou normalerwijze het mechanisme moeten zijn voor de eerste publieke bekendmaking van nieuwe bevindingen. Hierbij wordt evenwel eerst nagegaan of valoriseerbaar onderzoek beschermbaar is, waarna tot publicatie kan overgegaan worden (cf. VUB reglement). Ook voor onderzoek dat kadert in contracten met sponsors of financiers moeten de regelingen inzake intellectuele eigendomsrechten worden gerespecteerd.

De wetenschappelijke publicatie, als eindpunt van een bepaald onderzoek, is ook het begin van een proces van evaluatie, eventuele correctie en verdere ontwikkeling door de wetenschappelijke gemeenschap. Het is een morele plicht van de vorsers om dit proces ten volle te laten spelen.

Internationale screening & zichtbaarheid

De vorsers worden aangemoedigd hun werk zoveel mogelijk te publiceren in internationale publicatiemedia met peer review systemen omdat:

- het onderwerpen van het onderzoek aan internationale refereesystemen de kwaliteit ervan enkel ten goede kan komen;
- het in het belang van elke vorser en van het onderzoek in het algemeen is dat aan onderzoeksresultaten de grootst mogelijke bekendheid wordt gegeven en internationale tijdschriften hiervoor het instrument bij uitstek zijn;
- publicaties in internationale tijdschriften niet alleen door meer collega's maar ook sneller worden gelezen dan andere.

De vorsers worden aangemoedigd om publicatiedatabanken, i.h.b. Thomson Reuters 'Web of Science' waartoe alle VUB-vorsers toegang hebben, te raadplegen en:

- na te gaan of hun publicatiegegevens correct werden opgenomen;
- na te gaan of nog niet opgenomen tijdschriften waarin zij publiceren waarschijnlijk voldoen aan de vereisten om te worden geïndexeerd en desgevallend aan de uitgever te suggereren om een aanvraag hiervoor in te dienen.

Octrooiliteratuur

De vorsers worden aangemoedigd om naast de meer traditionele publicatiemedia ook de octrooiliteratuur te raadplegen, teneinde:

- een volledig beeld te krijgen van eerder verricht onderzoek;
- identiek onderzoek te vermijden;
  - Na te gaan of de bekomen onderzoeksresultaten beschermbaar zijn;
  - Na te gaan in welke mate vrijheid van handelen bestaat met het oog op de maatschappelijke of economische valorisatie van de onderzoeksresultaten

V. PROFIEL VAN DE GOEDE ONDERZOEKER

De goede onderzoeker:

- voert diens onderzoek gewetensvol en nauwkeurig uit.
- voorziet een voldoende bewaring van gegevens.
- brengt tijdig wetenschappelijke publicaties uit aangaande nieuwe en significante resultaten, zodoende bijdragend tot de vooruitgang van de wetenschap.
- publiceert bij voorkeur in de meest vooraanstaande publicatiemedia die inhoudelijk met het betrokken onderzoek overeenstemmen.
- brengt wetenschappelijke publicaties uit die elk een substantiële bijdrage inhouden tot het betrokken domein.
- neemt deel aan het peer review proces en levert zodoende een belangrijke bijdrage tot de wetenschap.
- heeft de nodige aandacht voor ethische aspecten in verband met diens onderzoek.
- brengt ook in populaire publicatiemedia nauwkeurig verslag uit van het uitgevoerde onderzoek en bespreekt op objectieve wijze de betekenis hiervan, zij het in voor de leek beter verstaanbare, wetenschappelijk minder precieze bewoordingen.

- laat zich niet verleiden tot ernstige of minder ernstige vormen van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en begaat zulks niet door onvoorzichtigheid, dus:
  - publiceert de resultaten van een wetenschappelijk onderzoek niet gefragmenteerd maar in publicaties die elk een goed afgeronde weergave zijn van een bepaald aspect van de algemene studie;
  - publiceert niet nogmaals dezelfde of gelijkaardige gegevens als deze in een andere publicatie.
- brengt in regel geen verslag uit van een bepaald onderzoek in media voor het grote publiek vooraleer het werk aan peer review werd onderworpen en volledig gepubliceerd, teneinde de verspreiding van onzorgvuldige of voorbarige conclusies te vermijden. In elk geval wordt geen vinding aan het grote publiek voorgesteld zonder dat de experimentele, statistische, of theoretische onderbouwing ervan stevig genoeg is om een publicatie in de wetenschappelijke literatuur te verzekeren. In dat geval wordt het betrokken werk zo snel mogelijk ingediend voor wetenschappelijke publicatie.
- gaat niet in op voorstellen op te treden als 'ghost author' en geeft zulks op gepaste wijze aan.
- eigent zich niet ten onrechte de intellectuele eigendom of bijdragen van anderen toe.
- schendt geen verplichtingen tot vertrouwelijkheid, toezeggingen van anonimiteit of andere akkoorden m.b.t. het gebruik van materiaal.
- hindert het onderzoek van anderen niet.
- overweegt en bespreekt de mogelijke bescherming en registratie van de onderzoeksresultaten door middel van de aanvraag van de desbetreffende intellectuele eigendomsrechten voorafgaand aan de publicatie in het kader van de mogelijke maatschappelijke of economische valorisatie van de onderzoeksresultaten.

VI. DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR

Wat **auteurschap** betreft kan een goede wetenschappelijke praktijk worden beschreven als volgt:

- Alle auteurs hebben voldoende deelgenomen aan het werk om publieke verantwoordelijkheid te nemen voor de gepaste onderdelen, onder de vorm van beduidende bijdragen m.b.t. conceptie en opzet, het verwerven, analyseren of interpreteren van gegevens, de opstelling van de publicatie of de kritische herziening ervan.
- Alle auteurs zijn betrokken bij de finale goedkeuring van de te publiceren versie, daarmee hun bereidheid tonend om de algemene conclusies van de studie te steunen en om hun verantwoordelijkheid voor de studie op te nemen.
- Op zich rechtvaardigen het verwerven van financiering, de verzameling van gegevens, het algemeen toezicht op de onderzoeksgroep of administratieve bijstand geen auteurschap.
- Alle personen die als auteur worden opgegeven voldoen aan de vereisten hiervoor.
- Alle personen die voldoen aan de vereisten hiervoor worden als auteur opgegeven.
- De volgorde waarin de auteurs worden opgegeven wordt door de auteurs overeengekomen en kan door hen worden verklaard.
- Niet-auteurs die bijdroegen tot het werk worden vermeld bij de dankbetuigingen.

VII. PROFIEL VAN DE GOEDE WETENSCHAPPELIJKE AUTEUR

De goede wetenschappelijke auteur:

- brengt nauwkeurig verslag uit van het uitgevoerde onderzoek en bespreekt de betekenis hiervan op objectieve wijze.
- identificeert de methoden, apparatuur en procedures in voldoende detail zodanig dat andere vorsers de resultaten zouden kunnen reproduceren (de belangrijkste methode voor wetenschappelijke verificatie van resultaten).
- beschrijft de statistische methoden in voldoende detail zodanig dat een goed geïnformeerd lezer met toegang tot de oorspronkelijke gegevens in staat is de juistheid van de vermelde resultaten na te gaan.
- voorziet een toereikende staving van de beweringen.
- refereert voldoende naar de originele publicaties van eerder bereikte resultaten en draagt zorg voor een correcte interpretatie ervan.
- hecht op gepaste wijze erkenning aan het werk van anderen en geeft het correct weer.
- gebruikt of vermeldt persoonlijk meegedeelde informatie (via een gesprek, briefwisseling of discussie met derden) of confidentiële informatie (b.v. bekomen in het kader van peer review procedures) slechts na expliciete instemming van de betrokken onderzoeker.
- erkent financiële en andere belangenconflicten die diens werk zouden kunnen beïnvloeden en maakt deze bekend.
- vermeldt op gepaste wijze elke instelling waaraan hij/zij verbonden is en in de schoot waaraan het onderzoek (mede) werd verricht.
- vermeldt elke financiële ondersteuning voor diens werk alsook andere financiële of persoonlijke belangen verbonden aan het werk.
- laat zich niet verleiden tot ernstige of minder ernstige vormen van inbreuken op de wetenschappelijke integriteit en begaat zulks niet door onvoorzichtigheid, dus:
- laat geen feit weg zodat de juistheid van het voorgestelde geheel wordt gecompromitteerd
- fabriceert geen waarnemingen die niet volgen uit de voorgestelde methoden en rapporteert geen volledig ingebeelde resultaten die niet op effectieve waarnemingen zijn gebaseerd.
- wijzigt geen gegevens of waarnemingen op een manier die het eindresultaat beïnvloedt.
- manipuleert de experimentele opstellingen niet op een wetenschappelijk onverantwoorde manier.
- wijzigt of selecteert de onderzoeksresultaten niet op een wetenschappelijk onverantwoorde manier.
- gebruikt statistische methoden niet verkeerd om andere conclusies te bereiken dan deze die de gegevens rechtvaardigen.
- beperkt citaties van werk waarnaar in het gerapporteerde onderzoek niet wordt verwezen tot een minimum (tenzij in het geval van een overzichtsartikel).

VIII. PROFIEL VAN DE GOEDE PEER REVIEWER

De goede peer reviewer:

- aanvaardt enkel op te treden als peer reviewer, zij het voor een wetenschappelijke verhandeling (b.v. een artikel ingediend voor publicatie, een aanvraag voor onderzoekssubsidie, een klinisch onderzoeksprotocol), of een onderzoeksprogramma (b.v. bij een 'site visit'), wanneer deze een expert is in het betrokken domein.
- bezorgt zijn beoordeling tijdig. Indien dit door omstandigheden niet mogelijk is, wordt aan de verantwoordelijken voor het reviewproces het manuscript onmiddellijk teruggezonden of de waarschijnlijke vertraging gemeld en een herziening van de deadline voorgesteld.
- beslist niet aan het reviewproces deel te nemen en bezorgt het materiaal ongelezen terug wanneer deze dat in het kader van een belangenconflict gepast acht.
- meldt in elk geval aan de verantwoordelijken voor het reviewproces om het even welk reëel of vermeend belangenconflict dat zou kunnen rijzen door een direct competitief, samenwerkings- of ander nauw verband met één of meer van de auteurs van het te beoordelen materiaal en waardoor diens oordeel zou kunnen worden beïnvloed. Of diens oordeel ook daadwerkelijk wordt beïnvloed, maakt daarbij niet uit. De verantwoordelijken voor het reviewproces interpreteren desgevallend de beoordeling en maken zelf uit of deze kan worden weerhouden.
- vormt een objectief oordeel, enkel gebaseerd op wetenschappelijke evaluatie van het voorgelegde materiaal binnen de context van gepubliceerde informatie en niet beïnvloed door wetenschappelijke informatie die niet publiek beschikbaar is.
- verklaart en onderbouwt het oordeel op voldoende wijze.
- behandelt het voorgelegde materiaal als vertrouwelijke informatie: gebruikt het niet in eigen voordeel tenzij het vooraf publiek werd bekendgemaakt, geeft er niemand toegang toe tenzij dit noodzakelijk is binnen het reviewproces en meldt dit desgevallend aan de verantwoordelijken voor het reviewproces, kopieert of bewaart het niet tenzij dit uitdrukkelijk werd toegestaan door de verantwoordelijken voor het reviewproces en de auteurs.

IX. PROFIEL VAN DE GOEDE PROMOTOR

De goede promotor:

Een goede vorser aanvaardt op te treden als promotor van een doctoraatsthesis enkel wanneer deze de doctorandus hiervoor de nodige expertise, infrastructuur en begeleiding kan bieden.

expertise, infrastructuur en begeleiding — De promotor:

- heeft een reputatie opgebouwd in een domein dat tenminste nauw verwant is met dat waarin een doctorandus onderzoek zal gaan uitvoeren.
- is verantwoordelijk voor het materieel en het intellectueel klimaat waarbinnen een doctorandus zijn onderzoek uitbouwt. Hij zorgt ervoor dat de basisvoorzieningen voor de doctorandus aanwezig zijn, zoals gemakkelijke toegang tot computerinfrastructuur met internetaansluiting en bureauruimte.
- zorgt ervoor dat het aantal doctorandi aangepast is aan de beschikbare begeleidingsmogelijkheden (o.a. door postdoctorale onderzoekers).
- staat in voor de kwaliteit van het onderzoeksplan van een doctorandus.

- zorgt voor financiële middelen ter ondersteuning van de werkzaamheden van diens doctorandi, via het aanvragen van externe of interne onderzoeksmiddelen en via de toegekende 'Basisfinanciering'. Hij brengt de doctorandus op de hoogte van de kredieten die verkregen werden voor het doctoraatsonderzoek.
- heeft een stimulerende, coördinerende en evaluerende rol voor de ganse duur van het doctoraatsproces:

coördinatie — De promotor:

- trekt voldoende tijd uit om de doctorandus geregeld te spreken en het onderzoek van nabij te volgen.
- helpt bij de uitbouw, en, eventueel, de bijsturing van het onderzoek.
- helpt de doctorandus bij het plaatsen van het onderzoek in een bredere context.

planning & tijdsbesteding — De promotor:

- stelt samen met de doctorandus een degelijke planning op voor diens onderzoeksactiviteiten.
- waakt erover dat de onderwijsopdracht en andere taken van de doctorandus dusdanig georganiseerd zijn dat de afwerking van het doctoraat binnen de voorziene termijn niet in gevaar komt.
- is verantwoordelijk voor het efficiënte verloop van het doctoraatsproces bij voorkeur binnen de voorziene periode.

stimulering — De promotor:

- introduceert de doctorandus in de wereld van de wetenschap door hem in contact te brengen met onderzoekers die hem kunnen helpen, door hem te stimuleren deel te nemen aan congressen en aan de doctoraatsopleiding, door hem advies te geven bij de uitbouw van zijn wetenschappelijk project, door hem aan te moedigen en enthousiast te maken.

evaluatie — De promotor:

- is geregeld aanwezig wanneer de doctorandus zijn werk voorstelt aan andere wetenschappers en geeft hierover feedback aan de doctorandus.
- evalueert geregeld samen met de doctorandus de vooruitgang van het werk en stuurt dan eventueel bij opdat het doctoraat tijdig klaar geraakt.
- heeft een informatieplicht naar de doctorandus toe inzake zijn of haar advies bij het voortgangsrapport.

publicatie — De promotor:

- wijst de doctorandus op publicatiemogelijkheden en helpt hem bij het klaarmaken van publicaties.
- draagt een belangrijke medeverantwoordelijkheid voor de thesis van de doctorandus, maar ook voor de artikels en abstracts die uit het doctoraatsonderzoek voortvloeien.
- geeft de doctorandus maximale kansen om als eerste auteur op publicaties het geleverde werk te valoriseren.
- waakt erover dat naast de vereiste vermelding van de financieringsbron ook melding wordt gemaakt van de VUB-affiliatie van de doctorandus volgens de interne richtlijnen.
- waakt over de mogelijke bescherming van de onderzoeksresultaten voorafgaand aan de publicatie

